

İQTİSADİYYAT

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

Bu gün ölkəmizin iqtisadi inkişafı qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə sıx bağlıdır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mayın 7-də Qobustan Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının açılışında iştirak ediblər. Səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev görülməli işlər barədə dövlətimizin başçısına və birinci xanuma məlumat vermiş, bildirmişdir ki, Qobustan Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının fəaliyyət göstərdiyi bina 1965-ci ildə Mərzə Qəsəbə Xəstəxanası qismində istifadəyə verilib və 1991-ci ildən isə Qobustan Rayon Mərkəzi Xəstəxanası kimi fəaliyyət göstərmişdir. Rayon Mərkəzi Xəstəxanası üçün yeni binanın tikintisinə 2014-cü ildə başlanılıb. İnşaat işləri 2018-ci ildə başa çatdırılıb. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva xəstəxanada yaradılan şəraitlə tanış olublar. Məlumat verilib ki, 90 cəpəylik Qobustan Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının inşası müasir səviyyədə və yüksək keyfiyyətlə həyata keçirilib. Xəstəxanada əsasən Yaponiya, Koreya Respublikası, İtaliya və Türkiyədən alınan müasir tibbi avadanlıq quraşdırılıb. Hazırda xəstəxanada 26 həkim və 51 orta tibb işçisi çalışır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mayın 7-də "Azərxaç" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Qobustan filialının açılışında iştirak ediblər. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva XIX əsrdə və XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan xalçaçılıq məktəbinə aid nadir xalçalara baxıblar. "Azərxaç" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti İdarə Heyətinin sədri Vidadi Muradov görülməli işlərlə bağlı dövlətimizin başçısına və birinci xanuma məlumat verib. Bildirilib ki, "Azərxaç" ASC-nin Qobustan filialının binasının ümumi sahəsi 1300 kvadratmetrə yaxındır. Dövlətimizin başçısının 2018-ci ildə imzaladığı Sərəncama

əsasən Qobustan xalça istehsalı emalatxanasının tikintisi və təchizatına dövlət büdcəsindən 2 milyon manat vəsait ayrılıb. Qeyd olunub ki, bina toxuculuq emalatxanası, rəssam otağı, anbar, yeməkkəna, tibb otağı, xalça satışı salonu, konfrans zalı və digər bölmələrdən ibarətdir. Emalatxanada müxtəlif ölçülü 43 dəzgahda Azərbaycan xalçaları toxunacaq. Əsasən Ağdaş, Ağsu, Göyçay, Hacıqabul, İsmayilli, Kürdəmir, Qax, Qəbələ, Qobustan, Oğuz, Salyan, Şamaxı, Şəki, Ucar, Zaqatala və Zərdab rayonlarının kəndlərində toxunan orijinal xalça çeşnilərinə üstünlük verəcək. Bu çeşnilər dünya muzeylərində, şəxsi kolleksiyalarda mühafizə olunan, həmçinin respublikamızın ayrı-ayrı bölgələrindən toplanılan qədim və orijinal xalçalar əsasında "Azərxaç"nın rəssamları tərəfindən hazırlanıb. Daha sonra Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva "Azərxaç" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Qobustan regional yun və boyaq bitkilərinin tədarükü məntəqəsinin fəaliyyəti ilə tanış olublar.

"Azərxaç" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti İdarə Heyətinin sədri Vidadi Muradov müəssisənin fəaliyyəti barədə dövlətimizin başçısına və birinci xanuma məlumat verib. Bildirilib ki, ümumi sahəsi 1770 kvadratmetr olan məntəqə istehsalat və inzibati bölmədən ibarətdir. Dövlətimizin başçısının tapşırığı ilə "Azərxaç" ASC-nin filiallarının, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən özəl xalçaçılıq müəssisələrinin yun ipliklə təmin olunması üçün mühüm tədbirlər görülür. Bu istiqamətdə həyata keçirilən layihələrdən biri Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında "Azərxaç" ASC-nin yunəyirici-boyaq fabrikinin inşasıdır. Hazırda fabrikin tikintisi sürətlə davam etdirilir. Bu fabrikin xammalla təminatı məqsədilə Naxçıvan şəhərində, Bardə, Qobustan, Şabran və Sabirabad rayonlarında regional yun və boyaq bitkilərinin tədarükü məntəqələri yara-

dılıb. Son illər bu sahənin inkişafına göstərilən diqqət, ölkəmizin müxtəlif bölgələrində emalatxanaların fəaliyyətə başlaması xalça toxunması üçün xammal bazasının yaradılması zərurətini meydana çıxarıb. Bu baxımdan yunəyirici-boyaq fabrikinin və regional yun və boyaq bitkilərinin tədarükü məntəqələrinin yaradılması idxaldan asılılığı tamamilə aradan qaldıracaq. Tədarük məntəqələri heyvandarlığın inkişafına da öz təsirini göstərəcək. Bu, qoyunçuluq təsərrüfatlarının, fermerlərin yun satışı probleminin həllinə imkan verəcək. Bildirilib ki, regional tədarük məntəqələrində ildə 1500 ton yun qəbul olunacaq. Hər tədarük məntəqəsində 300 ton yun qəbulu nəzərdə tutulub. Qobustandakı tədarük məntəqəsi 14 rayonu əhatə edəcək. Dövlətimizin başçısı müəssisənin işçiləri ilə söhbət etmişdir.

Mayın 7-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Qobustan-Poladlı avtomobil yolunun açılışında iştirak ediblər. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov dövlətimizin başçısına və birinci xanuma görülməli işlər barədə məlumat verib. Bildirilib ki, 5 min nəfərin yaşadığı 6 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Qobustan-Poladlı avtomobil yolunun tikintisinə Azərbaycan Prezidentinin 2018-ci ildə imzaladığı Sərəncama əsasən dövlət büdcəsinin investisiya xərclərindən Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 6,4 milyon manat vəsait ayrılıb. Qobustan-Poladlı yolu bu bölgədə yaşayan insanların Bakı-Şamaxı-Yevlax avtomobil yolu vasitəsilə respublikamızın istənilən istiqamətinə hərəkət etməsinə imkan yaradıb. Bu layihənin icrası sürücülərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə yanaşı, bölgədə iqtisadiyyatın və kənd təsərrüfatının inkişafına da mühüm rol oynayacaq.

Ramazan ayı birlik və həmrəylik ayıdır

Əziz həmvətənlər,

Sizi Ramazan ayının – oruc və mənəvi yeməklə, düşünmə və dua etmək, bağışlamaq və mərhəmət ayının başlanması münasibətilə təbrik edirəm. Bu müqəddəs ay bütün dünyada milyonlarla müsəlman üçün mənəvi kamilləşmə, nəci və xeyirxah işlər dövrüdür. Azərbaycanda çoxəsrlik tarixi olan mənəvi ənənələrə hörmətlə yanaşılır. Bu ənənələrin əxlaqi və etik əsasları dəyişməz qalır. Çünki yaxın-

larna qayğı, xeyirxahlıq və mərhəmət bütün dövrlərdə yüksək qiymətləndirilib. Əminəm ki, Ramazan ayı birlik və həmrəylik, hörmət və qarşılıqlı anlaşma dövrü olacaq. Qoy, Ulu Tanrı bu müqəddəs günlərdə sizin bütün dualarınızı eşitsin və qəbul etsin. Sizə sülh, xoş günlər, səadət və rifah arzulayıram.

Mehriban Əliyeva,
Azərbaycan Respublikasının
Birinci vitse-prezidenti

**PASHA
Bank**

Azərbaycan xalqını
9 May – faşizm üzərində
Qələbə günü
münasibətilə
təbrik edir

“Bakı Prosesi” həm rəylik və əməkdaşlığı gücləndirəcək, mədəniyyətlər arasında körpü yaradacaq

Mayın 2-də Bakıda “Ayn-seçkilik, qeyri-bərabərlik və zorakı münaqişəyə qarşı fəaliyyət nəminə dialoq quraq” şüarı altında V Ümumdünya Mədəniyyətlərə Arası Dialoq Forumu keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Forumun açılış mərasimində iştirak ediblər. Forum Azərbaycan hökumətinin təşkilatçılığı, UNESCO, BMT-nin Sivilizasiya Alyansı, Dünya Turizm Təşkilatı, Avropa Şurası və ISESCO-nun tərəfdaşlığı ilə keçirilmişdir. Tədbirdə 100-dən çox ölkənin və 30-dan çox beynəlxalq təşkilatın yüksək səviyyəli rəsmiləri iştirak ediblər. 2008-ci ildən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Bakı Prosesi” 10 il ərzində müxtəlif qitələrdə yaşayan fərqli etnik, mədəni, dini və linqvistik mənsubiyyəti olan ayrı-ayrı insanlar və qruplar arasında qarşılıqlı anlayış çərçivəsində səmimiyyət və hörmətə əsaslanan fikir mübadiləsi üçün müsbət platforma yarada bilib. Ötən müddət ərzində Forumun coğrafiyası çox genişləyib. Nəticədə tədbirə qoşulan qurumların sayı xeyli artıb. Budəfəki Forumda Latın Amerikası ölkələrindən tutmuş Səudiyyə Ərəbistanı, Böyük Britaniya kimi dövlətlərin təmsilçiləri qatılmışdılar. Beşinci Ümumdünya Mədəniyyətlərə Arası Dialoq Forumu çərçivəsində insanlar arasında həmrəylik yaratmaqda və müxtəlif icmalarda zorakılığa və ayn-seçkiliyə qarşı mübarizədə mədəniyyətlərə Arası dialoqun mühüm rolu öyrənilir. Forum üç istiqamətdə davam etmişdir. Dövlətimizin başçısı V Ümumdünya Mədəniyyətlərə Arası Dialoq Forumunun açılış mərasimində nitq söyləmişdir. Beləliklə, iki gün ərzində Bakıda müasir dünyanı narahat edən ən aktual məsələlər müzakirə mövzusu oldu. Dünyada sülh və bərabərliyin, qarşılıqlı etimadın və anlaşmanın əldə olunmasında bu Forum mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Milli Məclisdə müzakirələr aparılıb

Mayın 7-də Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirilib. Komitənin sədri Ziyad Səmədzadə 8 məsələdən ibarət gündəliyi təqdim edib. Əvvəlcə “Texniki tənzimləmə haqqında” qanun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirə olunub. Layihə barədə məlumat verən Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun Baş direktoru Namiq Tağıyev bildirib ki, bu qanun ticarətdə texniki maneələrin aradan qaldırılması və malların rəqabət qabiliyyətinin artırılması məqsədilə mallar, onlarla əlaqəli proseslər və istehsal metodları üzrə texniki tənzimləmənin məqsəd və prinsiplərini və tətbiqi qaydalarını müəyyən edəcək. Namiq Tağıyev birinci oxunuşdan sonra layihə üzərində aparıl-

muş işlər barədə məlumat verib. Qanun layihəsi barədə danışan deputat Əli Məsimli layihəni yüksək qiymətləndirib, bəzi maddələr barədə qeyd və təkliflərini səsləndirib. “Hesablama Palatası haqqında”

Qanuna təklif olunan dəyişiklik “Büdcə sistemi haqqında” Qanuna uyğunlaşdırma məqsədi daşıyır. “Dövlət rüsumu haqqında” və “Təhsil haqqında” qanunlara təklif olunan dəyişikliklər isə

təhsil müəssisələrinin akkreditasiyadan keçirilməsi, ölkəyə çoxdəfəlik giriş vizalarının rəsmiləşdirilməsi üçün dövlət rüsumunun məbləği və digər məsələləri əhatə edir. İclasda “Yol hərəkəti haqqında”, “Milli arxiv fondu haqqında”, “Avtomobil yolları haqqında”, “Mədəniyyət haqqında” qanunlarda dəyişikliklərə, həmçinin “İcra haqqında”, “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında”, “Banklar haqqında”, “Sığorta fəaliyyəti haqqında”, “İnvestisiya fondları haqqında” və “Qiymətli kağızlar bazarı haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə məsələlərə ikinci oxunuşda baxılıb. Müzakirələrdən sonra gündəlikdəki bütün layihələr Milli Məclisin plenar iclasında müzakirəyə tövsiyə olunub.

TAP-ın Albaniyadakı kompressor stansiyasının inşasının 85 faizi yekunlaşıb

Bu barədə “Trans-Adriatik” (TAP) boru kəmərinin operatoru olan TAP AG şirkəti məlumat yayıb. Bildirilir ki, TAP-ın ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olan ilkin layihəsi üzrə Fierdəki (Albaniya) kompressor stansiyasının inşasının 85 faizi yekunlaşıb.

Qeyd edək ki, digər kompressor stansiyası isə Kipoidə (Yunanıstan) inşa edilir və bu stansiyada ümumi tikinti işlərinin 79 faizi yekunlaşıb. Kipoidə boruların tədarükü tamamlanıb və boruların 90 faizdən çoxu qurulub. Suyun dayanıqlılıq sınaqları isə qrafik üzrə irəliləyir.

Martin sonuna TAP layihəsi üzrə işlərin - mühəndis, təchizat və tikinti işləri də daxil olmaqla 86,5 faizi icra edilib. Hazırda layihə qrafik üzrə davam edir. TAP-ın Yunanıstandan keçən 550 kilometrlik hissəsində ərazi tamamilə təmizlənib və qiymətləndirilib. Bu ölkədə boruların 547 kilometr qaynaq edilib. 535 kilometr boru torpağa basdırılıb. Boru kəmərinin Albaniyadan keçən 215 kilometrlik hissəsində də ərazi təmizlənib və qiymətləndirilib. Boruların 214 kilometr qaynaqlanıb və 177 kilometr ərazi isə tamamilə əvvəlki vəziyyətinə gətirilib. TAP-ın Yunanıstan və Albaniya marşrutunda boruların ümumilikdə 98 faizi torpağa basdırılıb. Boru kəmərinin Adriatik dənizindən keçəcək hissəsində tikinti işlərinin 10 faizdən çoxu yekunlaşıb. Layihə üzrə kapital xərcləri 4,5 milyard avrodur. Boru kəməri Avropanın üç ölkəsinin ərazisindən – Yunanıstan, Albaniya və İtaliyadan keçir. TAP-ın ilkin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olacaq və bu həcmnin gələcəkdə 20 milyard kubmetrə qədər artırılması nəzərdə tutulur.

Azərbaycan və Əfqanıstanın iqtisadi əlaqələri müzakirə edilib

Müzakirələr İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayevlə Əfqanıstanın Azərbaycanlı səfiri Xeyrullah Spelenayın görüşü zamanı aparılıb. Görüşdə Şahin Mustafayev qeyd edib ki, Azərbaycan və Əfqanıstan arasında müxtəlif sahələrdə əlaqələr qurulub və inkişaf edir. Əfqanıstanla iqtisadi-ticarət sahəsində 15-dən çox sənəd imzalanıb, ölkəmizdə xidmət, sənaye və nəqliyyat sahələrində 11 Əfqanıstan şirkəti qeydiyyatdan keçib. İqtisadiyyat naziri beynəlxalq platformalarda Əfqanıstanın ölkəmizi dəstəkləməsinin yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırıb. İkitərəfli əməkdaşlıqda ticarət əlaqələrinin rolunu qeyd edən Şahin Mustafayev ötən il ticarət

dövriyyəsinin 37 faiz, 2019-cu ilin birinci rübündə isə 46 faiz artığını vurğulayıb. “Bununla belə, ticarət əlaqələrinin şaxələndirilməsi üçün imkanlar genişdir. Birgə sərgilərin, biznes forumlarının təşkili bu sahədə əməkdaşlığın daha da genişləndirə bilər”, - deyərək əlavə edib. Azərbaycanın əlverişli iqtisadi-coğrafi mövqedə, nəqliyyat dəhlizlərinin kəsişməsində yerləşdiyini qeyd edən nazir Əfqanıstanın ölkəmizin tranzit potensialından istifadə edə biləcəyini diqqətə çatdırıb. Görüşdə iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi, həmçinin Azərbaycan-Əfqanıstan iqtisadi əməkdaşlıq üzrə birgə işçi qrupunun fəaliyyəti ilə bağlı müzakirələr aparılıb.

Üç ayda Azərbaycanla Hindistanın ticarət dövriyyəsi 300 milyon dollara çatıb

Cari ilin birinci rübündə Azərbaycan ilə Hindistan arasında ticarət dövriyyəsi 66 faiz artaraq 300 milyon dollara yaxın olub. Bu barədə İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev deyib. Nazir qeyd edib ki, Azərbaycanda 230-dək

Hindistan kapitalı şirkət fəaliyyət göstərir. Hindistan şirkətləri Azərbaycan iqtisadiyyatına 1,2 milyard dollar investisiya yatırır. 2018-ci ildə Azərbaycan və Hindistan arasında ticarət dövriyyəsi əvvəlki illə müqayisədə 84 faiz artıb.

9-15 may 2019-cu il

İlham Əliyev: “İslahatların davam etdirilməsi üçün biz çox ciddi işləməliyik, daim inkişafda, axtarışda olmalıyıq”

(əvvəli ötən sayımızda)

Ölkə prezidentinin tapşırığına əsasən birinci xanım və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva bu ilin fevral ayında Gəncə şəhərinə gedərək, yerli ictimaiyyətlə, Gəncə sakinləri ilə görüşdü, onları dinlədi. Səfər zamanı Birinci vitse-prezident tərəfindən dövlət başçısı İlham Əliyevin 16 illik prezidentliyi dövründə Gəncəyə 15 dəfə səfər etdiyi, ölkə prezidentinin daim Gəncəyə diqqət göstərdiyi xatırladıldı, “Burada bütün tarixi, dini, memarlıq abidələri qorunur və qorunmalıdır. Amma, eyni zamanda, Gəncədə müasirlik var, müasir binalar, yeni yollar, infrastruktur, yeni parklar yaradılır. Xan bağı da qədim abidədir. Əlbəttə, tarixiliyi, qədim simanı qoruyub saxlamaq, eyni zamanda, müasirləşmək Gəncəni nadir bir şəhərə çevirib. Burada təkrarolunmaz ab-hava var, əlbəttə, əsas gəncəlidir. Mən hər zaman sizing qonaqpərvərliyinizi, səmimiyyətinizi hiss edirəm, çox sağ olun, burada olmağma çox şadam. Mən bir neçə məktəbə baxdım, uşaq bağçalarında, uşaq evində oldum”, - deyərək bildirildi. Həmçinin, əlavə edildi ki, səfərdə əsas məqsəd də ondan ibarətdir ki, problemlər, həllini tapmayan məsələlər daha yaxından öyrənilsin. “Onların hamısı ardicıl olaraq həllini tapmalıdır”, - deyərək, ölkənin birinci xanımı fikirlərini tamamladı. Bu baxımdan hesab edirəm ki, bu səfər Gəncənin gələcək inkişafında mütləq şəkildə özünün müsbət nəticələrini ortaya qoyacaq.

Bununla yanaşı, Masallı, Neftçala, Hacıqabul və Sabirabad sənaye məhəllələrinin yaradılması, bu istiqamətdə işlərin gücləndirilməsi yönündə mühüm addımlar atıldı və atılmaqdadır. Hələ 24 sentyabr 2017-ci il tarixində ölkə prezidentinin Neftçala Sənaye Məhəlləsinin açılışında da bildirdiyi kimi, ölkədə sənayeləşmə siyasəti uğurla aparılır. O, eyni zamanda, “Bu Sənaye Məhəlləsinin çox böyük mənası var. Bu, onu göstərir ki, biz düzgün yoldayırıq və qəbul edilmiş qərarlar vaxtında, yüksək səviyyədə icra olunur”, - deyərək bildirdi ki, hər bir rayonda belə sənaye məhəllələri yaradıla bilər. “Əslində, bu məsələ ilə bağlı müvafiq göstəriş artıq verilmişdir və əminəm ki, tezliklə bütün rayonlarda sənaye zonaları yaradılacaq”, - deyərək, sözlərinə əlavə etdi. Bəli, bu gün Azərbaycanın inkişafında böyük rol və əhəmiyyətə malik olan sənaye məhəllələrinin yaradılması istiqamətində işlər davam etdirilir və bunlar ölkəmizin növbəti mərhələlərdəki inkişafının əsas elementlərindən biri olacaq. Heç təsadüfi deyil ki, bu istiqamətdə növbəti addımlardan biri kimi, aprelin 19-da Hacıqabul Sənaye Məhəlləsində Azərbaycanın İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev və İranın Sənaye, mədən və ticarət naziri Reza Rəhmaninin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin iştirakı ilə “Azərmaş” ASC-nin İranın “Qartal” şirkəti ilə birgə həyata keçirdiyi layihə üzrə avtobus və yük avtomobilləri istehsalı zavodunun təməli qoyuldu. Məlumat verildi ki, zavodda birinci mərhələdə 500 ədəd müxtəlif tutumlu avtobus, ikinci mərhələdə 1000 ədəd avtobus və yük avtomobili istehsal ediləcək. Birinci mərhələdə 100, ikinci mərhələdə isə 200 yeni iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur. Zavodun tikintisi Hacıqabul Sənaye Məhəlləsində 5 hektar ərazidə həyata keçiriləcək. Müəssisədə Avropa İttifaqı ölkələrinin istehsalı olan avadanlıqlar quraşdırıl-

laçaq. Sənaye Məhəlləsində avtobus və yük avtomobilləri istehsalı zavodunun yaradılması köməkçi sənaye istehsalı və xidmət sahələrinin inkişafı üçün də əlverişli imkan yaradacaq. Həmçinin, təd-bir çərçivəsində “Azərmaş” ASC ilə İranın “Maral Trailer” şirkəti arasında əməkdaşlıq haqqında anlaşma memorandumu imzalandı. Sənəddə “Maral Trailer” şirkəti tərəfindən ilkin mərhələdə distributor olaraq 1 il ərzində 500 ədəd müxtəlif qoşquların Azərbaycanla satışının təşkili, sonrakı mərhələdə isə bu cür qoşquların Azərbaycanla istehsalı nəzərdə tutulur. Bunlar yuxarıda da vurğuladığım kimi, Azərbaycanın sənaye məhəll-

llələrinin yaradılmasında dövlətin və dövlət başçısının iradəsinə açıq şəkildə ortaya qoyur. Bu baxımdan, bütün bunlar nəticə etibarilə Azərbaycanın iqtisadi inkişafının təmin edilməsinə, ölkə iqtisadiyyatının gücləndirilməsinə, insanlarımızın həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə öz müsbət təsirlərini göstərəcək, öz müsbət töhfələrini verəcək...

“AZƏRBAYCAN” İES QƏZASI VƏ ÖLKƏNİN ENERJİ SİSTEMİNƏ YENİ BAXIŞ, YENİ MƏRHƏLƏ...

Azərbaycan dövləti və xalqı istər ötən əsrin əvvəllərində, istərsə də ikinci müstəqilliyi dövründə bir çox ağır sınaqlardan və imtahanlardan keçməli oldu. Belə çətin sınaqlardan biri də 2018-ci ilin iyul ayının əvvəllərində yaşandı. Belə ki, iyul ayının 2-dən 3-nə keçən gecə ölkənin enerji sistemində, konkret olaraq, Mingəçevir şəhərində yerləşən “Azərbaycan” İES-də yarımstansiyaların birinin sıradan çıxması ilə ciddi böhran yaşandı. Hadisəni dərhal nəzarətə götürən dövlət başçısı ölkənin enerji təminatında yaranmış böhranın aradan qaldırılması ilə bağlı mühüm tapşırıq və göstərişlərini verdi. Həmçinin, ölkənin enerji sistemində yaranmış vəziyyətlə bağlı dövlət başçısının yanında müşavirə keçirildi. Bir daha bu məsələdə məsuliyyət daşıyan şəxslərin və qurumların fəaliyyətinə ciddi iradlar bildirildi, bir daha bu cür hadisələrin təkrarlanmaması üçün müvafiq göstəriş və tapşırıqlar verildi. Dövlət başçısının tapşırığı ilə məsələ qısa bir vaxtda araşdırıldı və enerji sisteminin reabilitasiya planının həyata keçirilməsinə başlanıldı. İlkin mərhələdə daxili imkanlar və dövlət büdcəsindən ayrılmış 140 milyon manat məbləğində maliyyə vəsaiti hesabına 230 meqavat güc bərpa edildi. Mövcud tədbirlər planına uyğun olaraq, 2018-ci ildə əsaslı yenidənqurmada sonra Mingəçevir Su Elektrik Stansiyası, Lerik rayonunda elektrik stansiyası və “Yeni Yaşma” Külək Elektrik Parkı

istismara verildi. Bununla yanaşı, ölkənin enerji sisteminin şəbəkə təsərrüfatının inkişafı ilə əlaqədar görülmüş işlər də təqdirəlayiqdir. Belə ki, bu dövrdə 110 kilovoltluq 11, 35 kilovoltluq 27 yarımstansiya da tikinti və yenidənqurma işləri aparıldı və sair. Sahənin ümumi inkişafının daha da sürətləndirilməsi məqsədilə hüquqi prosedurların sadələşdirilməsini və şəffaflığın təmin edilməsini nəzərdə tutan normativ hüquqi aktlar qəbul edilərək, qanunvericilik bazası təkmilləşdirildi. Eyni zamanda, bu il Bakıda böyük elektrik stansiyasının, o cümlədən, 400 meqavat gücündə olan “Şimal 2” stansiyasının açılış gözlənilir ki, bunlar da

manı bir daha məlumat verildi ki, fevralın 5-i və 6-da baş verən zəlzələlər nəticəsində İsmayilli və Ağsu rayonları ilə yanaşı, Şamaxı rayonunda da fərdi evlərə, sosial və infrastruktur obyektlərinə ziyan dəyib. Odur ki, təbii fəlakətdən dərhal sonra İlham Əliyevin tapşırığı və göstərişlərinə əsasən görülmən tədbirlər nəticəsində artıq zəlzələnin fəsadları aradan qaldırılı və bu məsələdə dövlət başçısının imzaladığı müvafiq sərəncam və Prezidentin Ehtiyat Fondundan ayrılan vəsait xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Eyni zamanda, bu məqam Azərbaycan prezidenti ilə ölkə vətəndaşlarının birliyinin, Azərbaycan dövlətinin və dövlət başçısının hər

zaman və daim öz vətəndaşının yanında olmasının göstəricisidir...

“DİQLAS” YANGINI VƏ YA HƏR ZAMAN VƏTƏNDAŞININ YANINDA OLAN AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ, DÖVLƏT BAŞÇISI...

Eyni zamanda, bu ilin mart ayının son günlərində, ayın 26-da Bakı-

nın Nizami rayonunda yerləşən “Diqlas” Ticarət Mərkəzində baş vermiş dəhşətli yanğın cəmiyyətdə, insanlarda böyük narahatlıq və həyəcan yaratdı. Amma hadisənin qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı Azərbaycan dövlətinin və dövlət başçısının atdığı addımlar bir daha həm də dövlətin, həm ölkə rəhbərinin Azərbaycan vətəndaşının yanında olduğunu təkrar-təkrar gözlər önünə sərmis oldu. Belə ki, yanğından zərər, ziyan çəkmiş insanların üzəşdikləri problemin həlli ilə bağlı dövlət başçısının yanında təcili müşavirə keçirilərək, həm zərərçəkmişlərə kompensasiyaların verilməsini dövlət öz üzərinə götürdü, həm də yanğının başvermə səbəblərinin araşdırılması ilə bağlı Dövlət Komissiyasının yaradılması qərarı alındı və bu yöndə də dövlət baş-

çısının müvafiq sərəncamları oldu. Onu da qeyd edək ki, “Diqlas”da baş vermiş yanğın həmçinin digər mühüm məsələni, ölkənin sığorta sistemində, sığorta bazarında bir sıra mühüm addımların atılması vacibliyini ortaya qoydu. Bu məsələ dövlət başçısının yanğına bağlı keçirdiyi müşavirədə də geniş şəkildə dilə gətirildi. “Adətən, inkişaf etmiş ölkələrdə belə hadisələr baş verdikdə burada bütün maliyyə yükünü sığorta şirkətləri öz üzərinə götürür, bütün mallar sığortalanır. Ancaq əfsuslar olsun ki, Azərbaycanda sığorta sahəsində boşluqlar var və bir çox hallarda biz bunu görürük”, - deyərək dövlət başçısı bir daha Şamaxı, İsmayilli, Ağsu rayonlarında baş vermiş zəlzələ nəticəsində minlərlə evə ziyan dəydiyini, ancaq heç bir evin sığortalanmadığını, bu istiqamətdə ciddi dönüşün yaradılmasının, sığorta məsələsinin vacibliyini dilə gətirdi.

Hesab edirəm ki, bunlar da olduqca mühüm məqamlardır. Bu gün ölkədə sığorta məsələləri ilə bağlı qanunvericilik bazasının olması, bu yöndə mühüm qanunvericilik, normativ-hüquqi aktların qəbul edilməsinə baxmayaraq, sığorta məsələsində ciddi boşluqlar var. Bu məsələ çox təəssüflər olsun ki, hələ də Azərbaycan cəmiyyətində kişafət qədər oturmayıb, sığorta bazarı, sığorta sistemi istənilən və arzuolunan səviyyədə inkişaf etməyib. Odur ki, son hadisələr də bir daha göstərdi ki, artıq sığorta sisteminin, sığorta bazarının daha güclü şəkildə işləməsinə və meydana çıxmasına ehtiyac var. Belə demək mümkünsə, ölkənin sığorta sisteminin təkmilləşdirilməsi ən mühüm məsələlərdən biridir. İstər dövlət, istərsə də özəl sığorta şirkətləri bu istiqamətdə fəaliyyətlərini gücləndirməli və dövrün realıqlarına,

HƏR ZAMAN DİQQƏT MƏRKƏZİNDƏ OLAN MƏŞĞULLUQ MƏSƏLƏSİ...

Ötən illər, xüsusilə də son bir il ərzində ən önəmli məqamlardan biri də məşğulluq və özünüməşğulluq məsələlərinin həllinə diqqətin artırılmasıdır. Yəni, xüsusilə də, özünüməşğulluq proqramının reallaşdırılması istiqamətində çox mühüm və önəmli addımlar atılmaqdadır. Bu məsələ də Azərbaycan dövlətinin və dövlət başçısının əsas diqqət mərkəzində olan məsələlərdəndir. Belə ki, özünüməşğulluq proqramının əhatə dairəsinin 2018-ci il ərzində 6,5 dəfə genişləndirilməsi 5 mindən çox ailənin və ya 25 min nəfərə yaxın insanın maddi vəziyyətinin yüksəldilməsinə imkan verdi. Eyni zamanda, cari ildə ən azı yeddi min ailənin bu proqramdan faydalanacağı, özünü təmin edəcəyi nəzərdə tutulur. Dövlət başçısı son çıxışlarından birində bu məsələyə də toxunaraq, özünüməşğulluq proqramının çox böyük sosial və iqtisadi faydası olduğunu və olacağına bildirdi. Bir daha qeyd etmək gərək ki, bu istiqamətdə Ömək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin addımları göz önündədir. Bu baxımdan, hesab edirəm ki, bu məsələ adıçəkilən nazirliyin yaxından köməyi sayəsində növbəti mərhələdə də öz səmərəli nəticəsini verəcək və insanlarımızın məşğulluq, özünüməşğulluq

probleminin həllində müsbət sənədlərə gətirib çıxaracaq.

ŞƏHİD AİLƏLƏRİ, QAÇQIN VƏ MƏCBURİ KÖÇKÜNLƏR, PENSİYALAR, ƏMƏKHAQLARI, TƏQAÜDLƏR...

Son 26 il, xüsusilə 2018-ci il və ilk dörd ayı yaşadığımız 2019-cu il ölkədə həyata keçirilən dövlət siyasətinin əsas xəttində, mərkəzində şəhidlərimizin, şəhid ailələrinin, Qarabağ müharibəsi əlilləri və veteranlarının, qaçqın və məcburi köçkünlərimizin dayandığını göstərməkdədir. İstər Azərbaycan dövləti və hökuməti, istərsə də ölkə prezidenti və birinci xanım, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva hər zaman bu kateqoriyadan olan insanlara xüsusi münasibət sərgiləyib, yüksək diqqət və qayğı ilə yanaşıblar. Elə bunun nəticəsidir ki, bu ilin yanvar ayının 28-də Azərbaycan prezi-

İlham Əliyev: “İslahatların davam etdirilməsi üçün biz çox ciddi işləməliyik, daim inkişafda, əxtarışda olmalıyıq”

dentinin və birinci xanımın şəhid ailələri geniş görüşü keçirildi və bu görüşün nəticəsi olaraq, şəhid ailələrinin bir qrupuna ödənilməli olan birdəfəlik müavinətlərlə bağlı yaranmış problemə son qoyuldu, dövlət başçısı tərəfindən bu məsələnin həlli üçün vəsait ayrıldı. Bir məqamı da xüsusilə qeyd etmək vacibdir ki, hələ 2018-ci ilin aprel ayında seçkilərdən dərhal sonra ölkə prezidenti “Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş, ölmüş və hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdüyünə görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçuların ailə üzvlərinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması haqqında” fərman imzaladı. Sənəddə bu qəbildən olan insanların vərsələrinə on bir min manat məbləğində birdəfəlik ödəmənin verilməsi nəzərdə tutuldu. Prezidentin müvafiq fərmanına əsasən, 11 min manat birdəfəlik ödənişin verilməsinə başlanıldı və 2018-ci ilin sonuna 34 milyon manat vəsait ödənilmişdi...

Həmçinin, ötən dövr ərzində qaçqınların və məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli istiqamətində mühüm addımlar atıldı. Azərbaycan prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə şəhid ailələri üçün nəzərdə tutulmuş Prezident təqaüdünün məbləği 242 manatdan 300 manata, Əfqanıstan müharibəsində həlak olanların ailələrinə verilən müavinət 220 manatdan 300 manata qaldırıldı. Təkcə 2018-ci ildə 5903 məcburi köçkün ailəsi yeni mənzillərə köçürüldü. Həmin il şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri 626 mənzillə təmin edildi.

Bütövlükdə, 6500-dən çox şəhid ailəsi dövlət tərəfindən mənzillə təmin olundu. Bu il isə onlara 800-ə yaxın mənzilin verilməsi nəzərdə tutulur. Bununla yanaşı, il ərzində 265 nəfər imtiyazlı şəxs pulsuz minik avtomobili ilə təmin olundu. Bu günə qədər bütövlükdə 6200 avtomobil verilib. Həmçinin, Qarabağ müharibəsi əlillərinə bu il ən azı 600 minik avtomobilinin verilməsi nəzərdə tutulur. Bu barədə ölkə prezidentinin sərərdiyi ilə keçirilən Nazirlər Kabinetinin iclasında da vurğulandı. Onu da bildir-mək istərdik ki, bu həcmdə belə bir təcrübə ancaq Azərbaycanda mövcuddur və bu istiqamətdə də işlər ardıcıl şəkildə görülür. Bütün bunlar bir daha onu göstərir ki, siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Biz ağır, çətin vəziyyətdə yaşayan insanların mütləq kömək etməliyik və edirik.

QEYD EDİLƏN RƏQƏMLƏR DƏ BUNUN ƏYANISÜBUTUDUR...

Qeyd etmək istərdik ki, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın məcburi köçkünlərlə son görüşlərindən birində söylədiyi fikirlər, Azərbaycan dövləti və dövlət başçısının hər zaman qaçqın və məcburi köçkünlər məsələsinə diqqətdə saxlaması ilə bağlı dilə gətirdiyi məqamlar bir daha yuxarıda deyilənlərin əyani təsdiqidir. Mehriban xanım “Həm Azərbaycan dövləti, həm prezident, həm də şəxsən mən, bütün bu problemlərlə gündəlik fəaliyyətimizdə məşğul oluruq. Çıxış yolları da var. Bu günə qədər çox işlər görü-lüb, 300 mindən çox qaçqınımız, məcburi köçkünümüz mənzillə, evlə təmin olunub. Amma yenə də bu problem var. Biz görək özümüz üçün proqram yaradaq ki, bütün bu məsələləri ardıcıl olaraq həll edək və bütün soydaşlarımızı normal yaşayış şəraiti ilə təmin edək. Mən bu yolda əlimdən gələn hər şeyi etməyə hazıram. Çox qısa bir zamanda normal ev şəraiti ilə tə-

min olunacaqsınız...”, - deyərək qaçqınlar və məcburi köçkünlər məsələsinin, onların problemlərinin həllinin bir nömrəli məsələlər sırasında dayandığını bir daha ayani şəkildə ortaya qoymuş oldu. Eyni zamanda, ötən bir il, o cümlədən bu ilin ilk ayları ərzində Azərbaycan vətəndaşlarının, pen-siyaçıların, tələbələrin, magistr və doktorantların təqaüdlərinin artırılması yönündə önəmli addımlar atıldı. Ümumiyyətlə, yuxarıda qeyd edildiyi kimi, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin apardığı sosial-iqtisadi siyasətin mahiyyətində əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin rifahının davamlı olaraq yüksəldilməsinin dayandığı həmiyə məlumdur. Bu baxımdan, bu məsələyə ötən bir il ərzində də

bu problemin həlli məqsədilə bu ilin fevral ayında “Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında” çox mühüm fərman imzaladı. Heç şübhəsiz ki, bu fərman həmin sahədə illərdir həllini gözləyən problemə son qoya-caq, artıq sənədsiz və qeydiyyatsız bina qalmaqdadır. Mənzil sahibləri bundan sonra heç vaxt belə problemlərlə qarşılaşmayacaqlar. Ümumi-likdə, bu fərman 400-dək yaşayış kompleksinə şamil olunur, 50 minə-dək mənzili əhatə edir. Onu da qeyd etmək istərdik ki, artıq sözügedən fərmanın icrası istiqamətində də addımlar atılmaqdadır. Aidiyyatı qurumlar bu məsələnin həlli yönündə məlum fəramandan irəli gələn müddəaların icarasına başlamışlar və bu baxım-

xüsusi önəm verildi. Belə ki, ötən ilin dövlət büdcəsinin xərclərinin 31,7 faizi və ya 7,2 milyard manatı sosialyönlümlü xərclərin payına düşdü ki, bu da 2017-ci ilə müqayisədə 7,6 faiz çox idi. Yəni, əmək pensiyalarının artırılması 1,2 milyon pensiyaçını və ya onların 94 faizini əhatə etdi. Pensiyaların orta aylıq məbləği ötən illə müqayisədə 6,2 faiz, yaşa görə pensiyaların orta aylıq məbləği isə 6,7 faiz artıdı. Bununla yanaşı, bu ilin əvvəllərində, fevral və mart aylarında ölkə prezidentinin imzaladığı fərman və sərəncamlarla minimum əməkhaqqı 50 manat atırlaraq, 130 manatdan 180 manata, pensiyaların minimum həddi isə 44 manat artırılaraq, 116 manatdan 160 manata qaldırıldı. Bununla yanaşı, təxminən 100 minə yaxın tələbənin təqaüdü əhəmiyyətli dərəcədə yüksəldi. Ancaq görünən budur ki, Azərbaycan dövləti, ilk növbədə dövlət başçısı atılan addımlara rəğmən, bu istiqamətdə görülən işlərin, həyata keçirilən artımların hələ də yetərli, qanecidi olmadığı qənaətinədir. Dövlət başçısı son çıxışlarından birində yenidən bu məsələyə toxunaraq bir daha bildirdi ki, minimum əməkhaqqı və minimum pensiyanın qaldırılması daimi proses olmalıdır.

Çoxmənzilli binalarla bağlı problemin həlli yönündə atılan vacib addımlar əhalinin mənzil şəraitinin yaxşılaşması siyasətinin mühüm istiqamətidir.

Bu istiqamətdə görülən işlər il-dən-ilə genişlənir. Bu yerdə qeyd etmək yerinə düşər ki, Azərbaycanda, xüsusilə də Bakı şəhərində tikilən, vətəndaşların istifadəsinə verilən çoxmənzilli yaşayış binaları ilə bağlı yaranan problemlər neçə illər idi ki, hər bir kəsi ciddi narahat edirdi. Çünki bu mənzillərin böyük əksəriyyəti sənədləşdirilmir, bir çox hallarda haqqını tələb edən mənzil sahibləri get-gələ salınır, incidilir, bürokratik süründürməliklər hökm sürür, həmçinin işıq, qaz və sair problemlər yaşanır. Odur ki, dövlət başçısı

dan inanmaq istərdik ki, nəhayət, bu məsələ ilə də bağlı ortada olan problemlərin aradan qaldırılması, insanların öz mənzillərinə sahiblənməsi, orada tam rahat şəkildə həyatlarını, yaşayışlarını davam etdirməsi mümkün olacaq... Bu məsələ ölkə prezidentinin sədrliyi ilə keçirilən Nazirlər Kabinetinin iclasında da dilə gətirildi. Dövlət başçısı çıxışında “Çoxmənzilli binalarda yaşayan vətəndaşlar əziyyət çəkirdilər, çünki o binalarla bağlı sənədləşmə işləri aparılmamışdır, müəyyən çatışmazlıqlar var idi. Ona görə bu məsələ ilə bağlı da Fərman imzalandı və indi komissiya işləyir. Artıq evlərin, mənzillərin sənədləşməsi prosesi başlanmışdır”, -deyərək bu yöndə işlərin daha da sürətlə getməsi və qüsurların tezliklə aradan qaldırılması üçün növbəti dəfə göstəriş verdiyini bildirdi.

Bununla yanaşı, son illər cəmiyyətimizdə ən çox müzakirə olunan məsələlərdən biri də sosial evlərin tikilməsi məsələsidir. Çünki hələ də bəzi kateqoriyadan olan insanların, vətəndaşlarımız özlərinin mənzil, yaşayış təminatlarını həyata keçirməkdə çətinlik çəkirlər. Hələ də mənzillərə ehtiyacı, tələbatı olan insanların az deyil. Odur ki, Azərbaycan dövləti, ölkə prezidenti bu məsələdə də öz vətəndaşının yanında olduğunu nümayiş etdirməklə, Bakı şəhərinin bəzi ərazilərində, o cümlədən, Yasamal rayonunda mənzilə ehtiyacı olan və kifayət qədər sərfəli şərtləri, alcatanlığı özündə ehtiva edən sosial evlərin, yaşayış binalarının tikintisinə qərar verdi. Artıq bu istiqamətdə görülən işlər göz qabağındadır. Eyni zamanda, ötən ilin sonlarında, dekabr ayının 26-da ölkə prezidenti və birinci vitse-prezident Yasamal rayonunda inşa edilən yaşayış kompleksinə baş çəkərək, bir daha həm dövlətin, həm özlərinin bu məsələyə nə dərəcədə mühüm önəm verdiklərini ortaya qoymuş oldular. Ölkə prezidenti və birinci xanım həmin gün Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin (MİDA) Ya-

samal yaşayış kompleksinin açılışında iştirak etdilər. Açılış zamanı görülən işlər barədə məlumat verilərək, qeyd edildi ki, yaşayış kompleksinin ümumi sahəsi 11,6 hektardır. 2016-cı ilin dekabrında kompleksin ilk doqquzmərtəbəli yaşayış binasının və ərazidə yerləşən ümumtəhsil məktəbinin binasının təməli qoyulub. Ərazidə planlaşdırma sənədi üzrə 29 yaşayış binası inşa olunub. Kompleksin baş planı üzrə 5 binada bu ilin sentyabrında “Elektron hökumət” portalı üzərindən “Güzaştılı mənzil” sistemi vasitəsilə 324 mənzil satışa çıxarılıb. Daha sonra ölkə prezidentinin və birinci xanımın iştirakı ilə yeni yaşayış kompleksinin ümumi sahəsi 15,4 hektar olacaq növbəti mərhələsinin

təməlqoyma mərasimi keçirildi. Binalar üzrə mənzillərin ümumi sayı 2200-dən çoxdur. Bu mənzillər də tam təmirli, mətbəx mebeli ilə təchiz olunmuş vəziyyətdə vətəndaşlara təklif ediləcək... Həmçinin, Hövsən qəsəbəsində bu yöndə ikinci layihə icra edilir. Hazırda orada 3 minə yaxın mənzil inşa olunur. Ona görə bir daha qeyd etmək istərdik ki, ölkə prezidentinin təşəbbüsü ilə yaradılan MİDA mahz sosial mənə daşıyan bir layihədir. Sosial evlərin tikintisi minlərlə ailənin mənzillə təmin edilməsi üçün şərait yaradır. Bu, minlərlə iş yeri yaradır və eyni zamanda, inşaat sektoruna böyük təkan verir. Yəni, təkcə bir yaşayış kompleksində 3 minə yaxın mənzilin tikintisi, görün, nə qədər insanı bu işlərə cəlb edir, nə qədər sahibkara işlə təmin edir...

TARIXDƏ ANALOQU OLMAYAN FƏRMAN VƏ YA PROBLEMLİ KREDİTLƏR MƏSƏLƏSİNƏ SON QOYULDU...

Son bir ildən danışıarkən, problemli kreditlərin həlli istiqamətində atılan tarixi addım, ölkə prezidentinin məlum fərmanını qeyd etməmək, xatırlatmaq mümkün deyil. Belə ki, 2015-ci ilin fevral və dekabr devalvasiyalarından sonra ölkənin bank sektorunda ciddi problemlər yaşanmağa başladı. Xüsusilə, banklardan kredit götürmüş vətəndaşlarla, yüz minlərlə insanlarla banklar arasında ciddi narazılıqlar, problemlər üzə çıxmış, özünü göstərmişdi. Vətəndaşların, bank müştərilərinin böyük əksəriyyəti, xüsusilə dollarla verilən kreditlərin ödənilməsinə ciddi sıxıntılarla üzləşməyə qaldılar. Dəfələrlə bu problemin, bu məsələnin ən müxtəlif səviyələrdə müzakirə edilməsinə, çuxş yolların aranmasına, bir sıra təkliflərin verilməsinə baxmayaraq, problemin həlli yönündə banklarla vətəndaşlar arasında qarşılıqlı anlaşma mümkün olmurdu. Xüsusilə də, bank sektoru bu məsələnin həlli istiqamətində

dövlətin dəstəyinə, sağlamaşdırma siyasətinə rəğmən irəliyə doğru heç bir addım atmırdı. Nəticədə də vətəndaşlar get-gələ salınır, incidilir, yüz minlərlə insan məhkəmə qapılarında qalır, məhkəmə çəkişmələrində vaxt, zaman itirməli olurdu. Hələ məhkəmə yolu ilə evləri, mülkləri əllərindən alınan insanları demirəm. Təbii ki, Azərbaycan dövləti, xüsusilə də dövlət başçısı və birinci xanım bu məsələyə çox həssaslıqla yanaşdılar. Dövlət başçısının və birinci xanımın tapşırığı və təşəbbüsü ilə ötən ilin payızından müvafiq qurumlar bu məsələnin müzakirələrinə başlayaraq, konkret addımların atılmasına doğru hərəkətə keçdilər. Bu yöndə ilk sevdindirici xəbər isə fevral ayının 25-də ölkə prezidentinin sosial məsələlərlə bağlı keçirdiyi müşavirədə verildi. Dövlət başçısı çox yaxın günlərdə problemli kreditlər məsələsində konkret addımların atılacağını bildirdi və cəmi 3 gün sonar - fevral ayının 28-də “Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemli kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” tarixi fərman imzaladı. Bu fərman ölkədə sosialyönlümlülük və humanizm prinsiplərinin əsas götürülərək, əhalinin sosial maraqlarının müdafiəsinə və rifah halının yaxşılaşmasına yüksək diqqət yetirildiyini bir daha göstərdi. Eyni zamanda, ölkə prezidentinin yaradıcı şəxslərlə görüşdə vurğuladığı kimi, problemli kreditlərlə bağlı fərman dünyada analoqu olmayan fərman kimi tarixə düşdü. Fevralın 28-də imzalanan prezident fərmanı ilə, nəhayət, yüz minlərlə insanı, yüz minlərlə ailəni, bütövlükdə 800 mindən artıq vətəndaşı əhatə edən problemə son qoyuldu. Bu fərmanla, həmçinin 311 mindən artıq məhkəmə işi geri çəkilmiş oldu. Artıq fərmandan irəli gələrək, bu istiqamətdə konkret addımların atılmasına da başlanılıb. Konkret olaraq, kompensasiya alacaq şəxslərin sayı 602.347 nəfər təşkil edir və artıq 22 aprel 2019-cu il tarixinədə kredit təşkilatları və poçt rabitəsi milli operatoru vətəndaşlara kompensasiya ödənişlərinin verilməsinə başlayıblar ki, bununla da bütün ödənişlərin fərmana uyğun olaraq cari ilin may ayında yekunlaşdırılması planlaşdırılır.

Hesab edirəm ki, bu addımlardan sonra Azərbaycanın bank sektoru da öz fəaliyyətinə bir daha nəzər yetirməli, xüsusilə kredit faizləri məsələsində ciddi dəyişikliklər etməli, azaltmalar nəzərdə tutmalıdır. Çünki indiki faiz dərəcələri həddindən artıq yüksəkdir və onun aşağıya endirilməsi lazımdır. Eyni zamanda, hər zaman dediyim kimi, bank sektoru real iqtisadiyyata vəsait qoymalı, bu prosesdə daha yaxından və daha aktiv şəkildə iştirak etməlidir, istehlak kreditlərinə həddindən artıq üstünlük verməməlidirlər.

KÖLGƏ İQTİSADİYYATI, VERGİ SİSTEMİNDƏ İNQİLABI ADDIMLAR...

Ötən bir ildən danışıarkən, heç şübhəsiz ki, çox cəsarətli və qətiyyətli addımlardan biri kimi, ölkənin vergi sistemində, gömrük orqanlarında həyata keçirilən, islahatları, o cümlədən kölgə iqtisadiyyatı ilə mübarizə istiqamətində görülən işləri qeyd etmək gərəkdir. Çünki uzun illər bu sahələrdə mövcud olan problemlər özünü nümayiş etdirməkdə, cəmiyyətdə xeyli suallar doğurmaqda idi. Təbii ki, Azərbaycan dövləti və ölkə prezidenti də biganə qala bilməzdi. Həmçinin, kölgə iqtisadiyyatının mövcudluğu dövlət, cəmiyyət üçün ciddi sıxıntılar yaşadır. Ötən

ilin oktyabrın 9-da Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında dövlət başçısı vergi orqanlarında ciddi struktur islahatları aparıldığını qeyd edərək, burada əsas vəzifənin kölgə iqtisadiyyatının aradan qaldırılması olduğunu vurğuladı.

Dövlət başçısı “Düzddür, heç bir ölkədə buna 100 faiz nail olunmayıb, hər bir ölkədə kölgə iqtisadiyyatı var, amma bunun dərəcəsi var. Azərbaycanda kölgə iqtisadiyyatının kəskin şəkildə azalması üçün çox ciddi addımlar atılır. Vergidən yayınma halları əvvəlki illərdə kütləvi xarakter daşıyırdı. Bu, əlbəttə, imkan vermirdi ki, biz öz potensialımızı tam gücü ilə işə salaq. Bu gün bu hallara son qoyulur. Bütün dövlət orqanları vergi orqanlarına kömək göstərməlidirlər. Müvafiq göstərişlər verilir. Vergidən yayınmaya son qoyulmalıdır. Bu, həm iri, həm kiçik sahibkarlara aiddir. Sahibkarlar da bilməlidirlər ki, əgər onlar sahibkarlar kimi öz fəaliyyətini davam etdirmək istəyirlərsə, vergiləri tam ödəməlidirlər”, - deyərək heç kimə heç bir güzəşt edilmədiyini və edilməyəcəyini bəyan etdi. Dövlət başçısı, eyni zamanda, bəzi sahibkarların bir sıra dövlət məmurlarına arxalandığını, ancaq o dövrün artıq keçdiyini diqqətə çəkdi.

O, çıxışında “Heç kimə arxalanmasınlar. Əgər hansısa bir dövlət məmuru sahibkarlara xüsusi şərait yaratmaq üçün qanunsuz əməllər edəcəksə, çox ciddi şəkildə cəzalandırılacaq. Bütün müvafiq qurumlara göstəriş verildi, ilk növbədə, Vergilər Nazirliyinə. Bu nazirlik heç nəyə baxmadan, dövlət maraqlarını rəhbər tutaraq öz siyasətini aparmalıdır. Bütün dövlət qurumları, o cümlədən sahibkarlar bu sahədə öz dəstəyini verməlidirlər. Dəstək verməyən isə cəzalandırılacaq”, - deyər fikirlərini tamamladı. Odur ki, bu sahədə kədr və strukturu islahatlarına start verilməklə, qısa zaman kəsiyində mühüm addımların atılmasına, müsbət nəticələrin əldə edilməsinə nail olundu. Xüsusilə, vergi sistemində əsl şəffaflıq təmin edildi. Qeyd edək ki, vergi sistemində əldə edilən uğurlar bu il yanvarın 11-də Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında da önə çəkildi. Bildirildi ki, vergi planının yerinə yetirilməsi çox yüksək qiymətə layiq olan məsələdir. Həmçinin, qeyd edildi ki, aparılan islahatlar, görülən tədbirlər nəticəsində kölgə iqtisadiyyatına böyük zərbə vurulub və bu istiqamətdə işlər bundan sonra da davam etdirilməlidir. Ümumiyyətlə, vergi sahəsində islahatlar nəticəsində bu ilin üç ayında büdcə daxilolmaları böyük dərəcədə artıb, vergi və gömrük orqanları plandan əlavə 200 milyon manatdan çox vəsait toplayıblar. Bunlar hamısı bir daha şəffaflıq hesabına, aparılmış siyasət nəticəsində mümkün olub...

2019-cu ilin geridə qalan aylarına gəlincə, Nazirlər Kabinetinin məlum iclasında da qeyd edildiyi kimi, ilin əvvəlindən Azərbaycan iqtisadiyyatında baş verməmiş müsbət dəyişikliklər potensialımızı gücləndirib və əlavə maliyyə resursu əldə etmək üçün şərait yaradıb. Belə ki, birinci rübdə büdcə daxilolmaları ciddi şəkildə - 200 milyon manatdan çox artıb. Bunun 150 milyon manatdan çox hissəsi vergi sahəsində, 50 milyon manatdan çox hissəsi isə gömrük sahəsində əldə edilib. Burada sevdindirici hal ondan ibarətdir ki, vergi

9-15 may 2019-cu il

İlham Əliyev: “İslahatların davam etdirilməsi üçün biz çox ciddi işləməliyik, daim inkişafda, axtarışda olmalıyıq”

orqanları qeyri-neft sektorundan daha çox - 136 milyon manat vergi toplaya biliblər. Bu da məhz islahatların bariz nümunəsidir. Artıq sahibkarlar da bilirlər ki, onlar dövlətin vergisini tam ödəməlidir. Yəni, şəffaflıq və yeni yanaşma nəticəsində ilin birinci rübündə böyük məbləğdə əlavə vəsait əldə edilib və bu, imkan yaradıb ki, bu vəsaitlər ilk növbədə sosial sahəyə yönəlsin, necə ki, yönəldilib...

STRUKTUR İSLAHATLARININ YENİ MƏRHƏLƏSİ...

Son bir ildən bəhs edərkən, aparılan struktur islahatlarından da danışmaq mümkün deyil. Dövlət idarəetməsinin səmərəliliyini, effektivliyini artırmaq üçün struktur islahatları, struktur dəyişiklikləri önəmli məsələlərdəndir. Odur ki, xüsusilə son bir ildə bu istiqamətdə çox önəmli addımlar atılmaqda və onların ilkin müsbət nəticələri də özünü göstərməkdədir. Belə ki, ölkə prezidentinin imzaladığı müvafiq fərman və sərəncamlarla ötən bir il ərzində bir sıra dövlət qurumu ləğv edildi, bir neçə qurum bir sıra nazirliklərin, o cümlədən İqtisadiyyat, Kənd Təsərrüfatı, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin tərkibinə birləşdirildi. Ölkə prezidenti 9 avqust tarixində əhalinin məşğulluğu, əmək, sosial müdafiə və təminat sahələrində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında Fərman imzaladı. Fərmana əsasən, əhalinin məşğulluğu, əmək, sosial müdafiə və təminat sahələrində

vətəndaşlara göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, şəffaflığın artırılması, innovativ həllərin tətbiqi və elektron xidmətlərə keçidin sürətləndirilməsi, habelə süründürməçilik hallarının qarşısının alınması və

da, “DOST” mərkəzləri açılmaqdadır. Bunlar isə nəticədə vətəndaş məmnunluğunu təmin etmək üçündür. Vətəndaş məmnunluğundan danışıarkən, onu da mütləq qeyd etmək istərdik ki, bu il bölgələrdə daha beş “ASAN

sın. Əslində, buna da nail olunub, “ASAN xidmət”in bəyənəmə əmsalı 100 faizə yaxındır. Ancaq onu da nəzərə alsaq ki, funksiya genişlənir və müraciətlərin sayı artır, bəzi yerlərdə növbələr yaranır. Ona görə paytaxtda da yeni mərkəz-

baycının 10 milyonuncu vətəndaşı, ölkənin birinci xanımının adı verilmiş balaca Mehriban Rauf qızı Həsənova dünyaya gəldi. Bununla əlaqədar elə həmin gün ölkə prezidenti və birinci xanım Mehriban Əliyeva Azərbaycan xalqını təbrik etdilər.

vətəndaş məmnunluğunun artırılması məqsədilə Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində “Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi” publik hüquqi şəxs dünyada analoqu olmayan “ASAN Xidmət”in “ABAD”-dan sonra yeni bir tərəfdaşı və müttəfiqi (DOST Agentliyi) yaradıldı. Artıq bu qurumun da işləkliyi təmin etmək, fəaliyyətini genişləndirmək və sürətləndirmək üçün müvafiq addımlar atılmaq-

xidmət” mərkəzinin yaradılması nəzərdə tutulur və beləliklə, onların sayı 20-yə çatacaq. Həmçinin, Nazirlər Kabinetinin iclasında vurğulandığı kimi, Bakı şəhərində də yeni mərkəzlərin tikintisinə ehtiyac var. Çünki “ASAN xidmət”in funksiyalarının həcmi və müraciətlərin sayı artır, bəzi yerlərdə növbələr yaranır. “ASAN xidmət” məhz ona görə yaradılıb ki, rahatlıq və şəffaflıq olsun, növbədə gözləmə və heç bir pozuntu olma-

lərin açılmasına ehtiyac duyulur və verilən məlumatlara görə, artıq Bakı şəhərində əlavə iki “ASAN xidmət” mərkəzinin yaradılması gözlənilir...

Eyni zamanda, ölkə prezidentinin tərəfindən Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin, o cümlədən Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin və icbari tibbi sığorta ilə bağlı məsələləri tənzimləmək üçün “TƏBİB”-in yaradılması istiqamətində müvafiq fərmanlar imzalandı. Bu qurumların da yaxın zamanlarda tam gücü ilə fəaliyyətə başlayacağı və müstəqil Azərbaycan inkişafına müsbət töhfələr verəcəyi gözlənilir...

Həmçinin, ölkə prezidenti tərəfindən Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi, o cümlədən, Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin yaradılması ilə bağlı müvafiq fərmanlar imzalandı. Bu qurumların da yaxın zamanlarda tam gücü ilə fəaliyyətə başlayacağı və müstəqil Azərbaycan inkişafına müsbət töhfələr verəcəyi gözlənilir...

1,7 milyonluq artım və ya 10 milyonuncu Azərbaycan vətəndaşı... Onu da fəxr və qürur hissi ilə vurğulamaq gerekir ki, ötən 15-16 il ərzində ölkə əhalinin sayı 1,7 milyon artıb. Dünyanın bir çox ölkələrində, o cümlədən qabaqcıl və inkişaf etmiş bir sıra Avropa ölkələrində əhali artımı, demografik inkişaf sahəsində ciddi geriləmələr və bununla əlaqədar ciddi narahatlıqlar yaşandığı halda, Azərbaycanda bu istiqamətdə də artım, müsbət irəliləyiş baş verdi və verilməkdədir. Düzdür, əhali artımı, demografik inkişaf özü ilə bərabər bir sıra məsələlərin həlli-ni vacib etsə də, ancaq bu fakt, bu məqam həm də xalqımızın, dövlətimizin gələcək milli-demografik təhlükəsizliyinə təminat verir. Əhali artımı əlverişli demografik şərait, həm də milli-siyasi təhlükəsizlik deməkdir. Heç təsadüfi deyil ki, bu il yanvarın 29-da “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın icrasının yekunlarına həsr olunan konfransda dövlət başçısı özü də bu məqama xüsusi diqqət ayıraraq, qeyd etdi ki, bu, çox gözəl göstəricidir. Dövlət başçısı fikirlərini davam etdirərək “Əhali nə qədər çox olarsa, ölkəmiz də o qədər sürətlə inkişaf edər...”,- deyə sözlərinə əlavə etdi.

Çox sevindirici və hər birimizi qürurlandıran bir məqam - bir neçə gün öncə, aprelin 6-da saat 03:30-da Bakı şəhərində ölkənin 10 milyonuncu sakini doğuldu. Rauf Həsənovun və Nigar Ocaqovanın ailəsində Azər-

Yəni, bütün bunlar onu göstərir ki, ölkəmizdə sosial-iqtisadi inkişaf gedir. Çünki əhalinin artımı birbaşa iqtisadi, sosial vəziyyətlə bağlıdır. Bütün bunlar həm də onun göstərir ki, əhali artımı, demografik inkişaf məsələsi də Azərbaycan dövlətinin prioritet istiqamətlərindən biri və ən başlıcalarındandır.

ZƏFƏRLƏRDƏN NÖVBƏTİ ZƏFƏRLƏRƏ...

Beləliklə, müstəqil Azərbaycanımız, dövlətimiz, xalqımız ölkə prezidentinin son bir illik fəaliyyəti ilə tarixi bir mərhələni, 11 aprel seçkilərindən sonrakı bir ili geridə qoydu. Ötən bir ildə Azərbaycanın bütün sahələrində dinamik inkişaf təmin edildi, ictimai-siyasi sabitlik qorunub, saxlanıldı. Azərbaycan regionun, yerləşdiyi coğrafiyanın sabitlik və təhlükəsizlik adası kimi, özünü bütün hərbi, siyasi, iqtisadi qlobal kataklizmlərdən qorudu, beynəlxalq mövqelərini gücləndirdi. Ölkənin dövlət büdcəsi ötən ilin yayında aparılan dürləşdirmə nəticəsində iki milyard manat, eyni zamanda, bu il əhəmiyyətli dərəcədə artırılaraq, 25 milyardı ötdü. Bununla yanaşı, 2006-cı ildə Dünya Bankının “Doing Business” hesabatında 98-ci yerdə qərarlaşan ölkəmiz aparılan köklü islahatlar, investisiya iqliminin yaxşılaşdırılması nəticəsində son hesabatda 25-ci yerdə qərarlaşdı. Həmçinin, Azərbaycandakı mövcud ictimai-siyasi vəziyyətə, Prezident İlham Əliyevin son bir ildə həyata keçirdiyi islahat kursuna, hökumətin ümumi daxili və xarici siyasətinə ölkə əhalisinin münasibətini öyrənmək məqsədilə dünyanın məşhur rəy-sorğu şirkətlərindən olan “Opinion Way” şirkətinin apardığı və bu günlərdə açıqladığı sorğunun nəticələrinə görə, respondentlərin 80,1 faizi ölkədəki mövcud ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi sabitliyin qorunub saxlanılmasını ölkə prezidentinin fəaliyyətinin ən uğurlu nəticəsi kimi dəyərləndirib. Yəni, sorğunun nəticələrinə görə, dünyada və bölgədə yaşanan çoxsaylı mənfi proseslərdən asılı olmayaraq, Azərbaycan son bir ildə ictimai-siyasi sabitlik şəraitində öz dinamik sosial-iqtisadi inkişafını davam etdirib, xalqın əmin-amanlığı və rifahı naminə bütün zəruri addımlar atılıb, əhalinin firavan həyatı üçün ardıcıl tədbirlər görüldü. Ölkədə etnik, dini və ictimai-siyasi zəmində sabitlik hökm sürüb, ictimaiyyətdə narahatlıq doğuran ciddi hallar müşahidə edilməyib.

Bütün bunlar isə ölkədaxili vəziyyəti və Azərbaycan Prezidentinin

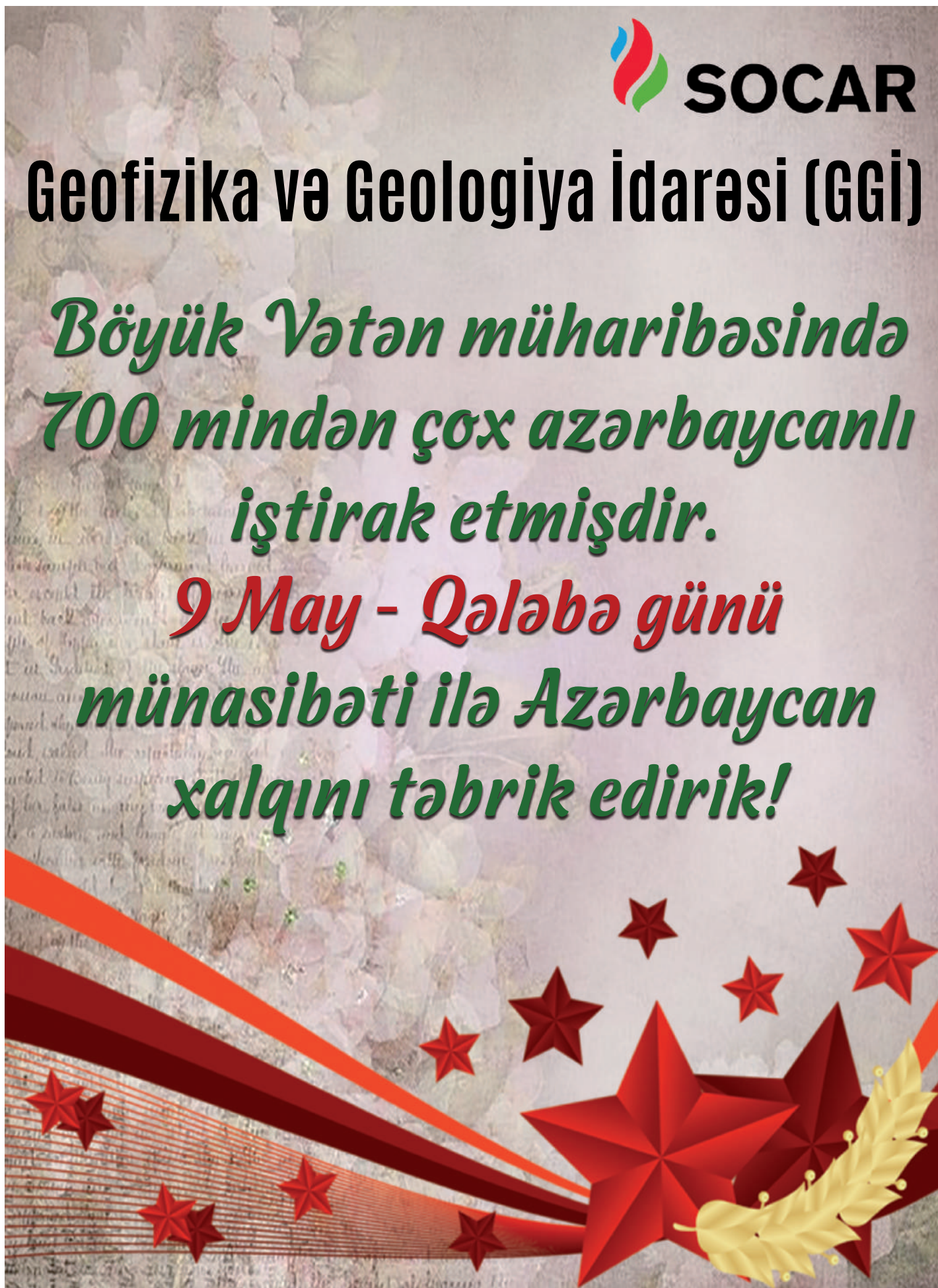
fəaliyyətini yüksək qiymətləndirməyi təmin edən amillər olub. Həsab edirəm ki, bu söhrü və onun nəticələri ölkədə həyata keçirilən daxili və xarici siyasətin necə böyük miqyası əhatə etdiyini bir daha açıq şəkildə ortaya qoyur.

Eyni zamanda, ötən bir il - bütövlükdə son 26 il Azərbaycan xalqının seçiminin nə qədər doğru, düzgün olduğunu və onun öz seçimində yanılmadığının əyani təsdiqi oldu. Bir insan, bir Azərbaycan vətəndaşı, bir ziyalı olaraq, qürur hissi keçirirəm və tələyməndən də çox razıyam ki, hər zaman olduğu kimi, müstəqillik illərində, o cümlədən son 26 ildə də dövlətimlə, dövlətçiliyimizlə bir olmuşam, dövlətimə, dövlətçiliyimizə xidmət etmişəm. İstər 1993-cü ilin məlum hadisələri və prezident seçkiləri zamanı, istərsə də 2003-cü ilin Azərbaycan xalqı və dövlətçiliyi üçün çox mühüm anlar təşkil edən prezident seçkiləri zamanı öz qələmimlə, öz yazılarımla ulu öndərimizə, cənab prezident İlham Əliyevə öz münasibətim, açıq mövqeyi ifadə etmişəm. Ona görə tam qətiyyətlə və tam əsasla, mənəvi haqla dəyə bilərəm ki, bu bir il və ümumiyyətlə, 1993-cü ilin iyun ayından, o cümlədən 2003-cü ilin oktyabrından başlanan, vəsiyyət alan bu yol, bu mərhələ xalqımızın, müstəqil dövlətimizin tarixində qalacaq, xatırlanacaq, elmi-tədqiqat əsərlərinin mövzusu olacaq, daim işıqlandırılacaq və yaddaşlara, tarixə qızıl hərfərlə həkk olunacaq bir yol, bir mərhələ, bir dönmədir. 1993-94-cü illərdən başlanan, yol alan sabitlik, inkişaf, tərəqqi yolu, islahatlar prosesi 2003-cü ildən daha da sürətləndirilərək, son bir ildə, o cümlədən artıq ilk 4 ayını başa vurduğumuz 2019-cu ildə özünün ən yüksək səviyyəsinə qalxdı. Ötən 26 il ərzində, eləcə də, son bir il ərzində görülən işlər, əldə edilən nailiyyətlər, qələbələr, zəfərlər nəticə etibarilə ölkəmizin, müstəqil Azərbaycanımızın Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə növbəti hədəflərə çatmasında, yeni zəfərlər əldə etməsində baza rolunu oynayacaq.

Bu baxımdan, İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2019-cu ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında da bildirildiyi kimi, həyata keçirilən işlərin davamlı, nəzərdə tutulan addımları daha uğurlu olması, növbəti hədəflərə daha tez çatılması üçün islahatların davam etdirilməsi lazımdır. Daha ciddi işləməliyik, daim inkişafda, axtarışda olmalıyıq. Cənab prezidentin qeyd etdiyi kimi, “Dünya dəyişir, vəziyyət dəyişir, qarşımızda yeni çağırışlar dayanır. Ona görə biz daim irəliləyə baxmalıyıq ki, ölkəmizi necə inkişaf etdirək və inkişafı dayanıqlı və uzunmüddətli edək...”

Odur ki, İlham Əliyevlə növbəti hədəflərə və zəfərlərə doğru, müstəqil Azərbaycan, Bu gün Azərbaycanın, Azərbaycan dövlətinin, Azərbaycan xalqının taleyi çox möhkəm və etibarlı əllərdədir. Bu etibarlı əllər isə dövlət başçısının, yəni prezidentliyinin 100 gününə həsr etdiyim yazımda da qeyd etdiyim kimi, bundan sonra da Azərbaycanın, Azərbaycan xalqını və Azərbaycan dövlətini zəfərlərdən zəfərlərə, qələbələrdən qələbələrə, uğurlardan uğurlara doğru aparacaq!

Ziyad SƏMƏDZADƏ,
akademik, Milli Məclisin
İqtisadi siyasət,
sənaye və sahibkarlıq
komitəsinin sədri

AZƏRBAYCAN AUDİTİ – 2018

Ümummilli liderimiz, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin 1994-cü il 16 sentyabr tarixində imzaladığı “Auditor xidməti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun bu il 25 ili tamam olur. “Auditor xidməti haqqında” Qanunun qəbul edilməsi və bunun əsasında ölkədə audit sisteminin formalaşdırılması inkişaf etməsi də bilavasitə ulu öndərimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizdə məqsədyönlü iqtisadi islahatların uğurla həyata keçirilməsində, azad sahibkarlıq fəaliyyətinin formalaşmasında və inkişafında mühüm rol oynayan, maliyyə nəzarətinin bütün dünyada geniş yayılmış sivil forması və mühüm bazar infrastrukturunu olan auditor xidmətinin təşkili, təkmilləşdirilməsi və təşəkkülü “Auditor xidməti haqqında” Qanuna uyğun olaraq həyata keçirilir.

Bu iqtisadi islahatlar Azərbaycan Respublikasının regionda iqtisadi cəhətdən lider dövlətə çevrilməsi və dünya təsərrüfat sisteminə uğurla inteqrasiya etməsi, dövlət iqtisadi qüdrətinin daha da artırılması, qeyri-neft sektorunun və sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, ölkədə sosial problemlərin həlli və əhalinin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması, yoxsulluğun və işsizliyin sürütlə azaldılması və infrastrukturun yenidən qurulması istiqamətində mühüm dövlət proqramlarını həyata keçirmək üçün möhkəm təməl yaratmışdır.

2018-ci il dərin iqtisadi islahatlar ilə olmaqla yanaşı, ölkəmizin sosial-iqtisadi həyatında da əlamətdar il olmuşdur.

Əlamətdar haldır ki, aparıcı beynəlxalq təşkilatlar, nüfuzlu reyting mərkəzləri Azərbaycan dövlətinin reallaşdırdığı bu islahatları yüksək qiymətləndirmişlər. Dünya Bankının “Doing Business-2019” hesabatında biznes mühitinin əlverişsizliyinə görə ölkəmiz əvvəlki illərlə müqayisədə 32 pillə irəliləyərək 190 ölkə arasında 25-ci yerə yüksəlmişdir.

Azərbaycanda makroiqtisadi sabitlik təmin olunmuş və iqtisadi artım 1,4%, qeyri-neft sektorunda 1,8%, qeyri-neft sənaye məhsulunda isə 9,1% təşkil etmişdir. 2018-ci ildə inflyasiya cəmi 2,3% olduğu halda, əhalinin gəlirləri nominal ifadədə 9,2% artmışdır. Ölkənin valyuta ehtiyatları 3 milyard ABŞ dolları artaraq, 43 milyard dollar olmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 2018-ci il üzrə iş planı auditin təşkili və tənzimlənməsi, beynəlxalq audit standartlarının tətbiqi, keyfiyyətə nəzarət, etika və şəffaflığın təminatı, kadr hazırlığı, beynəlxalq əlaqələr, nəşrlər, konfranslar və seminarlar, maliyyə-informasiya təminatı, Palatadaxili tənzimləmə istiqamətlərində Palatanın fəaliyyətini özündə ehtiva etdirmişdir. İş planına uyğun olaraq aşağıdakı istiqamətlər üzrə nəzərdə tutulmuş işlər yerinə yetirilmişdir:

1. Azərbaycanada auditor xidməti bazarının təhlili;
2. Audit qanunvericiliyinə dair normativ-hüquqi aktların layihələrinin hazırlanması və müzakirəsi;
3. Auditor fəaliyyəti ilə əlaqədar təlimatlar, tövsiyələr və metodik göstərişlərin hazırlanması;
4. Beynəlxalq Audit Standartlarının 2017-ci il versiyasının I cildinin tərcüməsi və redaktəsi;
5. Auditor adı almaq üçün imtahanların təşkili;
6. Auditorların ixtisasartırma kurslarının keçirilməsi;
7. PL/TM-ə qarşı mübarizə sahəsində yoxlamalara cəlb edilən mütəxəssislər üçün təlimlərin keçirilməsi;
8. IFAC-a təqdim edilmiş fəaliyyət planının icrası ilə əlaqədar məlumatların hazırlanması və göndərilməsi;
9. Beynəlxalq və xarici audit və mühasibat qurumları tərəfindən təşkil olunacaq konfranslar, forumlarda, simpoziumlarda və digər tədbirlərdə Palata təmsilçilərinin iştirakının təmin edilməsi;
10. Xarici ölkələrin audit və mühasibat qurumları ilə əlaqələrin genişləndirilməsi;
11. Beynəlxalq Mühəsiblər Federasiyası, Avropa Mühəsiblər və Auditorlar Federasiyası ilə birgə işlərin aparılması;
12. Auditin aktual problemləri üzrə konfranslar, simpoziumların, “dəyirmi masa”ların və seminarların təşkili;
13. Auditorlar Palatasının fəaliyyəti barədə ictimaiyyətin müntəzəm məlumatlandırılması;
14. Auditin vəzifələrinin yeni dövrün çağırışları ilə uzlaşdırılması və auditin statusunun qanunvericiliklə artırılması üzrə təkliflərin hazırlanması;
15. Məcburi audit subyektləri üzrə auditdən keçmə meyarlarının müəyyən edilməsinə dair qanunvericilik aktlarının layihələrinin hazırlanması;
16. Nümunəvi firmadaxili audit standartlarının hazırlanması;
17. 2017-ci ildə auditor təşkilatlarının (sərbəst

auditorların) apardıqları auditlərin keyfiyyətinə kanar nəzarətin vəziyyətinə dair icmal-təhlilin hazırlanması;

18. Beynəlxalq Mühəsiblər Federasiyasının (IFAC-m) 1 №-li Üzvlüyə dair Əhdəlik Tələblərinə (SMO) müvafiq olaraq təsdiq edilmiş plana əsasən auditor xidmətinin keyfiyyətinə kanar nəzarətin aparılması və onun nəticələrinə dair icmalın hazırlanması;
19. Auditorlar Palatasının üzvləri olan auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar haqqında məlumatların yenilənməsi və Palatanın internet sahifəsində yerləşdirilməsi;
20. Təsərrüfat subyektlərində 2017-ci ildə aparılmış auditlər barədə informasiya bazasının hazırlanması;
21. Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları tərəfindən 2017-ci ilin yekununu üzrə təqdim edilmiş illik hesabatlarla dair icmal-təhlilin və tövsiyələrin hazırlanması;
22. 2017-ci ilin nəticələri üzrə auditorların reyting səviyyəsinin müəyyən edilməsi;
23. Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları tərəfindən 2018-ci ilin I yarımmilliyi üzrə təqdim edilmiş hesabatlarla dair icmal-təhlilin və tövsiyələrin hazırlanması;
24. Sahiyyəyətli dövlət orqanlarının sifarişli yoxlamaların aparılması;
25. Auditorlar Palatasına həqiqi, assosiativ və fəxri üzvlüklə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi;
26. Yeni fəaliyyətə başlayan auditor təşkilatlarına və sərbəst auditorlara əməli köməklik göstərilməsi;
27. Məcburi audit subyektlərinin məlumat bazasının yaradılması və müntəzəm yenilənməsi;
28. 2017-ci il üzrə auditdən keçməyən məcburi audit subyektlərinin müəyyən edilməsi, təsnifləşdirilməsi və müvafiq qurumlara göndərilməsi;
29. Tənzimləyici təsirin təhlilində dair illik planın hazırlanması və Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə təqdim edilməsi;
30. Auditin keyfiyyətinə ictimai nəzarətin həyata keçirilməsinin təkmilləşdirilməsi;
31. Kiçik və orta auditor təşkilatlarında, sərbəst auditorlarda proqram təminatının təşkili ilə əlaqədar tövsiyələrin hazırlanması;
32. Auditin keyfiyyətinə nəzarətin təkmilləşdirilməsi üzrə tövsiyələrin hazırlanması;
33. Təsərrüfat subyektlərinin audit komitələri ilə əməkdaşlığının təşkili;
34. Auditin keyfiyyətinin yüksəldilməsi sahəsində auditor təşkilatlarına və sərbəst auditorlara əməli köməliyin təşkili;
35. Keyfiyyətə nəzarət üzrə müfəttişlərin ixtisasartırma kurslarının təşkili;
36. Auditin keyfiyyətinə nəzarət sahəsində şəffaflığın təmin edilməsi məqsədilə aparılan yoxlamaların rüblük icmalının hazırlanması və ictimaiyyətə açıqlanması;
36. Korruptsiyaya qarşı mübarizə, açıq hökumətin təşviqi və yaxşı idarəçilik sahəsində həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumatların Korruptsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyaya təqdim edilməsi;
37. 2018-ci il üzrə auditorların ixtisasartırma kurslarının tədris proqramının və qrafikinin layihəsinin hazırlanması;
38. Auditor təşkilatlarının əməkdaşları (assistentlər, mütəxəssislər) üçün ixtisasartırma kurslarının keçirilməsi;
39. Daxili audit kurslarının keçirilməsi;
40. Auditor fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər üçün imtahanqabağı ödənişli kursların təşkili;
41. Maliyyə hesabatları hazırlayan şəxslərin ixtisas səviyyəsinin yüksəldilməsi üzrə ödənişli kursların təşkili;
42. Ali təhsil müəssisələrində mühasibat uçotu və audit ixtisası üzrə kadrların təkmilləşdirilməsi üzrə peşəkar mühəsiblərin və auditorların iştirakının genişləndirilməsi;
43. Cəncələrin və qadınların auditor işinə daha geniş cəlb olunması;
44. Beynəlxalq tələblər nəzərə alınmaqla auditor adı almaq üçün meyarların təkmilləşdirilməsi üzrə “Auditor xidməti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa dəyişikliklərin layihələrinin hazırlanması;
45. Beynəlxalq qurumların auditə dair sorğularında iştirak edilməsi;
46. Auditə dair kitabların, dərs vəsaitlərinin, məlumat və təbliğat xarakterli materialların

nəşr etdirilməsi;

47. Auditorlar Palatası Şurasının qərarlarının, Palata sədrinin əmr və sərəncamlarının və digər sənədlərin Palatanın internet sahifəsində yerləşdirilməsi;
48. IFAC, EFAA və digər beynəlxalq qurumların yeniliklərinin Palatanın internet sahifəsində yerləşdirilməsi;
49. Palatanın rəsmi internet sahifəsində interaktiv sorğuların aparılması;
50. Auditorlar Palatasında vətəndaşların müraciətləri ilə bağlı kargüzərliyin aparılmasına dair 1 və 2 nömrəli illik hesabat formalarının hazırlanması təqdim edilməsi;
51. Auditorlar Palatasının struktur bölmələrinin 2017-ci il üzrə iş fəaliyyətinin yekununa dair hesabatlarının hazırlanması;
52. Auditorlar Palatasının 2017-ci il üzrə fəaliyyətinin nəticələrinə dair hesabatın hazırlanması, müvafiq qurumlara və ictimaiyyətə çatdırılması.

Ölkə prezidentinin rəhbərliyi altında respublikamızda uğurla reallaşdırılan Azərbaycan iqtisadiyyatının durmadan inkişaf etməsi, ölkədə bir-birindən əzəmətli quruculuq planlarının, o cümlədən sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı dövlət proqramlarının həyata keçirilməsi, mühüm regional layihələrin reallaşmasında dövlətimizin etibarlı investor kimi iştirak etməsi, büdcə-maliyyə nəzarətinin digər təşkilatları, şəffaflığın artırılması və korruptsiyaya qarşı mübarizənin aparılması, maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə olunması, idarəetmə sistemində və bü-tövlükdə iqtisadi-sosial həyatda şəffaflıq amilinə xüsusi önəm verilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatının inkişafında mühüm əhəmiyyət kəşb edən bir sıra Dövlət Proqramlarının icrasında Auditorlar Palatası da iştirak etmişdir. O cümlədən:

- **AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN 2016-CI İL 27 APREL TARİXLİ 1993 NÖMRƏLİ SƏRƏNCAMI İLƏ TƏSDİQ EDİLMİŞ “AÇIQ HÖKUMƏTİN TƏŞVİQİNƏ DAİR 2016-2018-Cİ İLLƏR ÜÇÜN MİLLİ FƏALİYYƏT PLANI”NDA NƏZƏRDƏ TUTULAN TƏDBİRLƏRİN AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ AUDİTORLAR PALATASI TƏRƏFİNDƏN 2018-Cİ İLDƏ YERİNƏ YETİRİLMƏSİNƏ DAİR** 2018-ci ildə Palata tərəfindən “Açıq hökumətin təşviqinə dair 2016-2018-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nda nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası ilə bağlı aşağıdakı işlər görülmüşdür (Milli Fəaliyyət Planının 2-ci bəndinin tələbinə uyğun olaraq):

- 2.4. Dövlət orqanlarının internet sahifələrinin mobil versiyalarının hazırlanması, sosial şəbəkələrdə sahifələrinin açılması və onların aktiv fəaliyyətinin təmin edilməsi.
- Palatada informasiya təminatı sahəsində fəaliyyətin daha da təkmilləşdirilməsi və ictimaiyyətlə əlaqələrin gücləndirilməsi məqsədilə Palatanın sədri tərəfindən “Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının internet saytının təkmilləşdirilməsi və sosial şəbəkələrdə sahifələrinin yaradılması barədə” 2018-ci il 26 iyul tarixli 1/48 nömrəli və “Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sosial şəbəkələrdə yaradılmış sahifələrində müvafiq materialların işıqlandırılması barədə” 2018-ci il 11 sentyabr tarixli 1/60 nömrəli sərəncamlar imzalanmışdır. Sərəncamlara uyğun olaraq Auditorlar Palatasına məxsus sahifə açılmış və onun aktiv fəaliyyəti təmin edilmişdir.

- 8.6. “ASAN xidmət” mərkəzlərində rəhbər tutulan fəaliyyət prinsipləri və şəffaflıq standartlarının dövlət orqanlarında tətbiqi ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi.
- Bu bəndin icrası istiqamətində Auditorlar Palatasına məxsus hesabatlar elektron hökumət portalında elektron imza və asan imza vasitəsilə həyata keçirilir, bank əməliyyatları isə internet banking sistemi vasitəsilə köçürülür. Auditor adı almaq üçün müraciətlərin qəbulu və auditor fəaliyyəti göstərmək üçün icazələrin verilməsinə dair sənədlərin elektron qəbulu Palatanın rəsmi internet sahifəsində yaradılmış “elektron xidmət” bölməsi vasitəsi ilə həyata keçirilir.

- 8.7. Sahibkarların qarşılaşdıqları problemlərin həlli məqsədi ilə onların müraciətlərinə baxılması işinin təkmilləşdirilməsi və müvafiq tədbirlərin görülməsi.

- 8.9. İqtisadi sahədə həyata keçirilən islahatlar, onların məqsədi və mahiyyəti barədə ictimaiyyətin məlumatlandırılmasının təmin edilməsi.

- 9.1. Özal sektorda şəffaflığın təmin edilməsi və korruptsiyanın qarşısının alınması məqsədi ilə antikorrupsiya, şəffaflıq, etik davranış və hesabatlılıq tələbləri (uyğunluq mexanizmi) üzrə təkliflərin hazırlanması. Auditorlar Palatasının və “Deloitte and

“Audit sisteminin beynəlxalq təcrübə və standartlar əsasında təkmilləşdirilməsi ölkə iqtisadiyyatında maliyyə şəffaflığını, büdcə vəsaitlərindən təyinatına uyğun istifadəni təmin etməklə, Azərbaycanın iqtisadi qüdrətinin möhkəmləndirilməsinə xidmət edir”.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Touche” MMC-nin təşkilatçılığı ilə 2018-ci il 27 iyun tarixində “Korporativ İdarəetmədə Hesabatlılıq və Şəffaflıq Problemləri” mövzusunda konfrans keçirilmişdir. Milli Aviasiya Akademiyasının dəvəti ilə Auditorlar Palatası sədrinin elmi-metodik məsələlər üzrə müşaviri Nəcəf Talibov, Maliyyə və təşkilati-texniki təminat idarəsinin rəisi Vəli Rəhimov və Auditin təşkili, kadr hazırlığı və ictimaiyyətlə əlaqələr idarəsinin rəisi Səbuhi Gülməmmədov Akademiyanın müəllim və tələbə heyəti ilə 2018-ci il 16 noyabr tarixində “Nəqliyyat təşkilatlarının maliyyə hesabatlılığının şəffaflığının təmin olunmasında mühasibat uçotunun və auditin rolu” mövzusunda təşkil edilmiş elmi seminar-da iştirak etmişlər.

10.1. Açıq hökumət və korruptsiyaya qarşı mübarizə sahəsində ixtisaslaşan beynəlxalq təşkilatlar və xarici ölkələrin aidiyyəti dövlət orqanları ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin təkmilləşdirilməsi, tövsiyə və tələblərin icrası üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi.

Dünya Bankının Maliyyə Hesabatlılığı üzrə İslahatlar Mərkəzi (CFRR) tərəfindən Şərq tərəfdaşlığı ölkələri üçün “STAREP” Proqramı çərçivəsində 2018-ci il 26-27 aprel tarixlərində Avstriyanın Vyana şəhərində təşkil edilmiş “Audit keyfiyyətinin təminatı sistemlərinin inkişaf etdirilməsi: tendensiyalar və imkanlar” mövzusunda keçirilmiş seminarada Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının nümayəndə heyəti iştirak etmişdir.

2018-ci il 19-22 sentyabr tarixlərində Belarus Respublikası Maliyyə Nazirliyinin rəhbərliyinin müraciəti əsasında əldə edilmiş razılığa əsasən, Belarus Respublikası Maliyyə Nazirliyinin səlahiyyətli nümayəndə heyəti Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasında işgüzar səfərdə olmuşlar.

2018-ci il 8-10 noyabr tarixlərində Gürcüstan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Mühəsibat uçotu, hesabatlılıq və auditə nəzarət xidmətinin (SARAS-ın) nümayəndə heyəti Palatasında işgüzar səfərdə olmuşlar.

Auditorlar Palatasının nümayəndə heyəti 2018-ci il 19-20 noyabr tarixlərində Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində Auditorlar Palatasının həqiqi üzvü olduğu Avropa Mühəsiblər və Auditorlar Federasiyasının (EFAA) illik Şura iclasına və EFAA-nın Avstriya Mühəsiblər və Auditorlar Palatası (KSW) ilə birgə keçirdiyi “Kiçik və Orta Müəssisələr tərəfindən qeyri-maliyyə məlumatlarının təqdim edilməsi” mövzusunda toplantıya qatılmış və səfər proqramı çərçivəsində təşkil olunan müzakirələrdə Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzov tərəfindən “Azərbaycan Respublikasında auditin təşkili, tənzimlənməsi və keyfiyyətinə nəzarət sistemi: mövcud vəziyyət və inkişaf istiqamətləri” mövzusunda məruzə tədbir iştirakçıların nəzərinə çatdırılmışdır.

Auditorlar Palatasının nümayəndə heyəti Dünya Bankının Maliyyə Hesabatlılığı üzrə İslahatlar Mərkəzi (CFRR) tərəfindən 2018-ci il 27-29 noyabr tarixlərində Hofburq Konqres Mərkəzində Avropa İttifaqı Şurasının Avstriya Prezidentinin himayəsi altında Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində Audit və Hesabatlılığın Gücləndirilməsi (STAREP) Proqramı çərçivəsində təşkil edilmiş “Yüksək keyfiyyətli maliyyə məlumatları və iqtisadi inteqrasiya” mövzusunda Nazirlər Konfransında və Mühəsibat uçotu və Audit Standartları Təcrübə Birliyinin tədbirində iştirak etmişdir.

Auditorlar Palatasının nümayəndə heyəti 2018-ci il 4-7 dekabr tarixlərində Qazaxıstan Respublikasının Almatı şəhərində keçirilən tədbirdə iştirak etmişdir. Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzov yubiley tədbirində təbrik nitqi və yubiley tədbiri çərçivəsində təşkil olunan “XXI əsrdə auditin inkişaf tendensiyaları - iqtisadiyyat və cəmiyyətə təsiri” adlı elmi-praktik konfransda “Auditdə müasir dövrün çağırışları” mövzusunda məruzə ilə çıxış etmişdir.

10.2. Müxtəlif hədəf qrupları, o cümlədən dövlət qulluqçuları üçün korruptsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış üzrə təhsil-tədris proqramlarının hazırlanması, təlim və treninqlərin keçirilməsi, belə təşəbbüslərin dəstəklənməsi.

11.2. Dövlət orqanlarının daxili nəzarət qurumları ilə korruptsiyaya qarşı mübarizə sahəsində ixtisaslaşmış orqanlar ara-

sında məlumat mübadiləsi və səmərəli əlaqələndirmənin təşkili.

Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən göndərilən 2018-ci il 22 yanvar tarixli məktuba əsasən 2018-ci il 5 fevral tarixində Avropa Şurası və Avropa İttifaqı tərəfindən Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində həyata keçirilən “Azərbaycanda şirkətli pulların yuyulmasına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi” layihəsinin Rəhbər komitəsinin ilk iclasında Palatanın nümayəndəsinin iştirakı təmin edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən göndərilən 2018-ci il 15 may tarixli məktuba əsasən 2018-ci il 24-25 may tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korruptsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində keçirilmiş “Çirkli pulların yuyulması hallarına dair istintaq üsulları” mövzusunda təlim kursunda Palatanın nümayəndə heyətinin iştirakı təmin edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Korruptsiyaya Qarşı Mübarizə üzrə Komissiyasından daxil olan 2018-ci il 16 may tarixli məktuba əsasən “Açıq hökumətin təşviqinə dair 2016-2018-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın icrasının başa çatması ilə əlaqədar bu prosesdə davamlılığın təmin edilməsi üçün “Korruptsiyanın qarşısının alınması və şəffaflığın gücləndirilməsi” üzrə yeni Milli Strategiyanın və Tədbirlər Planının layihəsinin hazırlanması ilə bağlı çoxsaylı dövlət qurumlarının nümayəndələrinin təmsil olduğu İşçi Qrupunun 2018-ci il 18 may tarixində Baş prokuror yanında Korruptsiyaya qarşı mübarizə Baş İdarəsində keçirilmiş iclasda Palatanın nümayəndəsinin iştirakı təmin edilmiş və yeni hazırlanacaq Tədbirlər Planının layihəsinə dair təkliflər verilmişdir.

Auditorlar Palatasının əməkdaşları və üzvləri tərəfindən şəffaflığın artırılması və çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizəyə dair 2018-ci il 28-29 aprel tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası, İqtisadi Resursların Öyrənilməsi İB, Azərbaycan Mühəsiblər və Risk Peşəkarları Assosiasiyası (ARPA), Azərbaycan Professional Maliyyə Menecerləri Assosiasiyası (APFM), İqtisadi Araşdırmalar və Tədris Mərkəzi, Gənc Mühəsiblər Birliyi, Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzi (ABTC) və Azərbaycan Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə Şamaxı şəhərində “II Milli Mühəsiblər Forumu”, 2018-ci il 26 oktyabr tarixində Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası və Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Xaçmaz şəhərində “Turizm müəssisələrində şəffaflığın artırılması və hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi məsələləri” mövzusunda regional seminar-müşavirə keçirilmiş, maarifləndirici xarakterli bir sıra məruzə və çıxışlar edilmişdir.

Auditorlar Palatası tərəfindən Gömrük Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq və “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun bəzi maddələri nəzərə alınaraq “İdax-ixrac əməliyyatlarının auditini üzrə metodik vəsait”in layihəsi hazırlanmışdır. Hazırlanmış layihənin birgə müzakirəsi üçün 2018-ci il 14 noyabr tarixində Azərbaycan Dövlət Gömrük Komitəsində işçi qrupu səviyyəsində görüş keçirilmişdir. Görüşdə Auditorlar Palatasının idarə rəisləri Səbuhi Gülməmmədov, Elnur İbrahimov və metodik vəsaitin müəllifləri, Palatanın Şura üzvləri, sərbəst auditor Altay Cəfərov iştirak etmişdir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının (ASK) 2018-ci il 13 dekabr tarixli məktubuna əsasən 2018-ci il 19 dekabr tarixində keçirilmiş ASK-ın Nizamnaməsinə uyğun olaraq hər 4 ildən bir onun üzvlərinin ümumi yığıncağı – Qurultayında Auditorlar Palatasının nümayəndəsinin iştirakı təmin edilmişdir. Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzov ASK idarə heyətinin üzvü seçilmişdir.

11.5. Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası üçün vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə əməkdaşlığın qurulması və onların fəaliyyətinin dəstəklənməsi.

• **AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN “CİNAYƏT YOLU İLƏ ÖLDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİ-**

9-15 may 2019-cu il

NİN VƏ YA DİGƏR ƏMLAKIN LEQAL-
LAŞDIRILMASINA VƏ TERRORÇU-
LUĞUN MALİYYƏLƏŞDIRİLMƏSİNƏ
QARŞI MÜBARİZƏYƏ DAİR 2017-
2019-CU İLLƏR ÜÇÜN MİLLİ FƏALİY-
YƏT PLANI" NİN TƏSDİQ EDİLMƏSİ
HAQQINDA 2016-CI İL 18 NOYABR
TARİXLİ 2451 NÖMRƏLİ SƏRƏNCƏ-
MINİN 4-CÜ BƏNDİNƏ UYGUN OLA-
RAQ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
AUDİTORLAR PALATASININ 2018-Cİ
İL ÜZRƏ FƏALİYYƏTİNƏ DAİR

2018-ci ildə Auditorlar Palatası tərəfin-
dən "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul
vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqal-
laşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyə-
yələşdirilməsinə qarşı mübarizəyə dair
2017-2019-cu illər üçün Milli Fəaliyyət
Planı"nda nəzərdə tutulan tədbirlərin icra-
sı ilə bağlı aşağıdakı işlər görülmüşdür:
5.2. Monitoring subyektlərinin daxili nə-
zarət sisteminin gücləndirilməsi üzrə
tədbirlərin görülməsi - Hüquqi şəxs olan
monitorinq iştirakçılarına və monitorinq-
də iştirak edən digər şəxslərə qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq PL/TM-ə qarşı mübarizə üzrə daxili nəzarət sisteminin qurulmasına və effektiv təbiiqinə metodiki dəstəyin təmin edilməsi.

5.4. PL/TM-ə qarşı mübarizə sahəsində qanunvericiliyin monitoring subyektləri tərəfindən effektiv təbiiqinə nail olunması.

6.1. Nəzarət orqanlarının PL/TM-ə qarşı mübarizə sahəsində yoxlamalara cəlb edilən işçi heyəti üçün təlimlərin keçirilməsi - Nəzarət orqanlarının yoxlamalara məsul olan əməkdaşları üçün yoxlamaların keçirilməsi ilə bağlı təlim proqramının hazırlanması və icrası üzrə tədbirlər görülməsi.

10.1. PL/TMM sahəsində risklərin davamlı risk qiymətləndirilməsi üçün tədbirlər görülməsi - PL/TM-ə qarşı mübarizə üzrə risk qiymətləndirilmələrinin həyata keçirilməsi üzrə tədbirlər görülməsi.

"Milli Fəaliyyət Planı"nın 10.1-ci - "PL/TMM sahəsində risklərin davamlı risk qiymətləndirilməsi üçün tədbirlər görülməsi - PL/TM-ə qarşı mübarizə üzrə risk qiymətləndirilmələrinin həyata keçirilməsi üzrə tədbirlər görülməsi" bəndinə əsasən nəğd əməliyyatlar dayandırılmışdır.

Auditor təşkilatlarının və sərbəst auditorların auditor xidmətləri üzrə fəaliyyətləri 2018-ci il ərzində 59 sərbəst auditorun, 100 auditor təşkilatının (o cümlədən 2 xarici auditor təşkilatının filial və nümayəndəliyi və 20 xarici hüquqi şəxslərin ticarət nişanından istifadə edən auditor təşkilatı) auditor fəaliyyətini həyata keçirmək hüququ olmuşdur.

2018-ci il ərzində 11 auditor təşkilatının və 4 sərbəst auditorun auditor fəaliyyətini həyata keçirmək hüququ verən icazələri Auditorlar Palatası Şurasının müvafiq qərarlarına və ya öz ərizələrinə əsasən müvəqqəti olaraq dayandırılmışdır.

• 2018-ci il ərzində bağlanmış müqavilələrdən 59 388 194.64 manat məbləğində 3943-ü yerinə yetirilmişdir.

2018-ci il üzrə 47 286 məcburi audit obyektindən 3142-i (6,64%-i) audittən keçmişdir.

Beləliklə, 2017-2018-ci illər üzrə audittən keçməyə dair aparılan müqayisələr aşağıdakı nəticələri aşkar etmişdir:

- sahmdar cəmiyyətləri üzrə 14,94%-dən 39,21%-ə qədər artmış;

- məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər üzrə 0,89%-dən 3,68%-ə qədər artmış;

- bələdiyyələr üzrə 78,67%-dən 60,95%-ə qədər azalmış;

- siyasi partiyalar üzrə 30,91%-dən 34,55%-ə qədər artmışdır.

2018-ci il ərzində yerinə yetirilmiş 3943 müqavilədən 2766-sı məcburi auditin subyekti, 1121-i isə könüllü auditin subyekti olmuşdur. Bu da uyğun olaraq 29% və 71% təşkil etmişdir.

Auditor xidmətlərinin keyfiyyətinə
kənar nəzarət

Auditorlar Palatası Şurasının 2018-ci il 23 fevral tarixli 298/3 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş "Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən aparılmış auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarətin həyata keçirilməsi üzrə 2018-ci il üçün Plan-Qrafik"ə əsasən Auditorlar Palatasının Şurası yanında Keyfiyyət nəzarət üzrə komitənin müfəttişləri tərəfindən 2018-ci ildə 16 auditor təşkilatının və 8 sərbəst auditorun apardıqları auditlərin keyfiyyətinin Beynəlxalq Audit Standartlarının tələblərinə uyğunluğunu yoxlamışdır. Aparılan yoxlamaların nəticələri Palatanın Şurası yanında Keyfiyyət nəzarət üzrə komitədə baxılmış və müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir.

Azərbaycanda beynəlxalq tələblərə uyğun fəaliyyət göstərməyə qadir olan auditor kadrların hazırlanması, onların peşə-ixtisas səviyyəsinin yüksəldilməsi və təkmilləşdirilməsi məsələləri Palatanın fəaliyyətində mühüm istiqamətlərdən birini təşkil edir.

Auditorlar Palatasının İmtahan Komissiyası

siyası və Auditin təşkili və kadr hazırlığı idarəsi tərəfindən auditor fəaliyyəti ilə məşğul olmaq hüququ verən lisenziyaların (icazələrin) qüvvədəolma müddətinin başa çatması ilə əlaqədar bir qrup auditorlara və auditor adı almaq üçün yeni müraciət etmiş şəxslərə 2018-ci ilin 14-15 aprel, 18-25 avqust, 15-22 dekabr tarixlərində müvafiq olaraq I və II pillələr üzrə imtahanlar təşkil olunmuşdur. İmtahanların nəticələrinə görə 25 nəfər lisenziyaların müddəti başa çatmış, lisenziyalarının müddəti başa çatmış 7 nəfər iştirak etməmiş və 40 nəfər yeni auditor adı almaq üçün imtahanda iştirak etmiş şəxs müvəffəq nəticə əldə etmişdir.

Palatanın Kadr hazırlığı və ictimaiyyətlə əlaqə şöbəsi tərəfindən 2018-ci il üzrə auditorların ixtisasartırma kurslarının tədris proqramının layihəsi hazırlanmış və Palata Şurasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 301/2 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Bakı Biznes Universiteti, Lənkəran Dövlət Universiteti, Azərbaycan Professional Maliyyə Menecerləri Assosiasiyası, Turizm və Menecment Universiteti, Azərbaycan Universiteti, Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzi, "Baratson School of Business & Finance" Tədris Mərkəzi, Azərbaycan Mühəsiblər və Risk Peşəkarları Assosiasiyası, "CBS Language and Business Center" MMC ilə audit və mühasibat-maliyyə sahələrində tədris üzrə sıx əməkdaşlıq edir.

Palatanın 2018-ci il üzrə iş planının "Maliyyə hesabatları hazırlayan şəxslərin ixtisas səviyyəsinin yüksəldilməsi üzrə ödənişli kursların təşkili" bəndinə müvafiq olaraq, şöbə tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası və Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının birgə təşkilatlığı ilə 2017-ci il 18-22 dekabr tarixlərində I qrup üzrə, 2018-ci il 22-26 yanvar tarixlərində II qrup üzrə, 2018-ci il 19-23 fevral tarixlərində III qrup üzrə "Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında beynəlxalq və milli standartların təbiiqinin təmin edilməsi" mövzusunda təlimlər keçirilmişdir.

Təlimlərin keçirilməsində əsas məqsəd demokratik cəmiyyətin mühüm amili kimi qiymətləndirilən şəffaflığın artırılması və hesabatlılığın yüksək səviyyədə qurulması, korrupsiyaya qarşı mübarizənin daha da gücləndirilməsi, yeni hesabatvermə formalarının təbiiqi, maliyyə hesabatlılığı sahəsində qabaqcıl təcrübənin təbiiqi və bu sahədə sahibkarlara öz töhfələrini verməkdən ibarətdir.

Palatanın 2018-ci il üzrə iş planının "Ali təhsil müəssisələrində mühasibat uçotu və audit ixtisası üzrə kadrların hazırlanmasında peşəkar mühəsiblərin və auditorların iştirakının genişləndirilməsi" bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Kadr hazırlığı və ictimaiyyətlə əlaqə şöbəsi tərəfindən Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC) ilə Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası arasında 2017-ci il 28 noyabr tarixində imzalanmış Əməkdaşlıq Sazişinin müddəalarından irəli gələn vəzifələrin icrasını təmin etmək və Universitet rəhbərliyinin müraciəti əsasında kadrların hazırlanması, yenidən hazırlanması və ixtisaslarının artırılması, maliyyə, mühasibat uçotu və audit sahələrində elmi tədqiqatların aparılması, qarşılıqlı məsləhətləşmə və ekspertizaların həyata keçirilməsi, informasiya mübadiləsinin bərqərar edilməsi məqsədilə 2018-ci il 20 aprel tarixində Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (UNEC) "Maliyyə və mühasibatlıq" fakültəsinin dekanlığı və "Mühasibat uçotu və audit" kafedrasının professor, müəllim və tələbə heyətləri ilə Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri, iqtisad elmləri doktoru, professor Vahid Novruzovun görüşü keçirilmişdir.

Auditorlar Palatası tərəfindən 2018-ci il 28 fevral tarixində "Azərbaycan dövlətinin iqtisadi siyasətində şəffaflıq" mövzusunda elmi-praktiki konfrans keçirilmişdir. Konfransın açılışında Auditorlar Palatasının sədri, professor Vahid Novruzov, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səmədzadə, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü Akif Musayev və Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının vitse-prezidenti Vüqar Zeynalov, "Ernst & Yanq Holdingqs (SiAyEs) Bi. Vi." şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı filialının idarəedici partnyoru, Auditorlar Palatasının Şura üzvü İlqar Vəliyev, "Deloitte & Touche" MMC-nin direktoru, Azərbaycanda Amerika Ticarət Palatasının prezidenti Nuran Kərimov, Azərbaycan Neft və Sənaye Universitetinin professoru Arif Hüseynov, "Beynəlxalq Təlim və Layihə Mərkəzi" MMC-nin icraçı direktoru Təriyel Dövlətov, Azərbaycan Professional Maliyyə Menecerlər Assosiasiyasının (APFM) prezidenti Nuriyyə Novruzova, Etika və intizam komissiyasının sədri, Sərbəst auditor İbiş Əliyev, "Azal-Audit" MMC-nin direktoru Elzadə Süleymanova, Standartlaşdırma və metodologiya üzrə komitənin sədri, "ANR Audit" MMC-nin direktoru Namiq Abbaslı, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının Şura üzvü, sərbəst auditor Altay Cəfərov, Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası sədrinin elmi-metodik məsələlər üzrə müşaviri Nəcəf Talibov çıxış etmişlər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin şəffaflığın daha da artırılması və iqtisadi sahədə tam şəffaflığın təmin edilməsi məqsədi ilə "Biz dünyada mövcud olan ən müsbət, ən şəffaf praktikanı Azərbaycanda tətbiq etməliyə və bizim bütün maliyyə sistemimiz tam şəffaf mexanizm kimi işləməlidir" göstərişlərini rəhbər tutaraq Auditorlar Palatasının və "Deloitte and Touche" MMC-nin təşkilatlığı ilə 2018-ci il 27 iyun tarixində "Korporativ idarəetmədə hesabatlılıq və şəffaflıq problemləri" mövzusunda konfrans keçirilmişdir.

Konfransın keçirilməsində əsas məqsəd iqtisadi islahatların indiki mərhələsində hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması istiqamətində qabaqcıl korporativ idarəetmə metodlarının tətbiqi və yeni dövrün çağırışları nəzərə alınmaqla audit sistemini yenidən qurmaq məqsədi ilə Audit Komitələrinin təsirliliyini artırmaq, daxili audit qurumlarının fəaliyyətini gücləndirmək üzrə müvafiq müzakirələr aparmaq və mövcud problemlərin həllinə yönəlmiş tövsiyələrin hazırlanmasından ibarət olmuşdur.

2018-ci il oktyabrın 26-da Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası və Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin birgə təşkilatlığı ilə Xaçmaz şəhərində "Turizm müəssisələrində şəffaflığın artırılması və hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi məsələləri" mövzusunda regional seminar-müşavirə keçirilmişdir.

Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzov seminarın əhəmiyyətindən söz açaraq bildirmişdir ki, turizm sahəsi yüksək inkişaf tempinə görə son yüzilliyin iqtisadi fenomeni kimi dəyərləndirilir. O, diqqətə çatdırmışdır ki, hər bir sahədə olduğu kimi, turizmde də dayanıqlı inkişaf, ictimai etimad, sifarişçilərin, müştərilərin sayı həmin sahədə və ya müəssisədə mövcud olan şəffaflığın səviyyəsi ilə birbaşa əlaqədardır. Bu isə öz növbəsində uçotun və hesabatlılığın vəziyyəti ilə müəyyən olunur.

2018-ci il 28-29 aprel tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası, Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası, İqtisadi Resursların Öyrənilməsi İB, Azərbaycan Mühəsiblər və Risk Peşəkarları Assosiasiyası (ARPA), Azərbaycan Professional Maliyyə Menecerləri Assosiasiyası (APFM), İqtisadi Araşdırmalar və Tədris Mərkəzi, Gənc Mühəsiblər Birliyi, Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzi (ABTC) və Azərbaycan Universitetinin birgə təşkilatlığı ilə "II Milli Mühəsiblər Forumu" keçirilmişdir. 2018-ci il 28 aprel tarixində II Milli Mühəsiblər Forumunun açılışında çıxış edən Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının Prezidenti Məmməd Musayev Azərbaycanda aparılan iqtisadi siyasətin əsas istiqamətləri barədə danışıraıq bildirdi ki, Azərbaycan iqtisadiyyatının qısa, orta və uzunmüddətli inkişaf hədəflərinin müəyyənəşdirildiyi "Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə Strateji Yol Xəritəsində" nəzərdə tutulmuş kompleks tədbirlər sırasında hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu baxımdan ölkəmizdə maliyyə nəzarətinin, maliyyə və vergi intizamının möhkəmləndirilməsi, maliyyə vəsaitlərindən istifadə olunmasında hesabatlılığın və şəffaflığın beynəlxalq standartlar əsasında yüksək səviyyədə qurulması ilə bağlı məsələlərin müzakirəsi təqdirəlayiqdir.

Tədbirin sonunda Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası ilə Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin Tədris Mərkəzi arasında birgə əməkdaşlığa dair Saziş imzalanmışdır. 2018-ci il 24 oktyabr – 16 noyabr tarixlərində Hindistan hökuməti tərəfindən maliyyələşdirilən Hindistanın Texniki və

İqtisadi Əməkdaşlıq ("HTİƏ") Proqramı çərçivəsində İnformasiya Sistemləri və Audit üzrə Beynəlxalq Mərkəzin Noida şəhərində təşkil etdiyi "Dövlət müəssisələrinin audit olunması" proqramında Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasının təmsilçisi "PricewaterhouseCoopers Audit Azərbaycan" MMC-nin əməkdaşı, audit üzrə ekspert Tural Ağayev iştirak etmişdir.

Auditorlar Palatasında 2018-ci ilin 30 yanvar tarixində növbəti "dəyirmi masa" təşkil olunmuşdur. "Dəyirmi masa"da Standartlaşdırma, hesabatlılıq və təhlil idarəsinin rəisi Elnur İbrahimov tərəfindən "Hesabatlılığın təkmilləşdirilməsinə və şəffaflığın artırılmasına yönəlmiş təkliflərin Vergi Məcəlləsində və "Mühasibat uçotu haqqında" Qanunda əks etdirilməsi barədə" qanun layihəsi, Auditin keyfiyyətinə nəzarət şöbəsinin müdiri Yaşar Namazəliyev tərəfindən "2017-ci ildə auditor təşkilatlarının (sərbəst auditorların) apardıqları auditlərin keyfiyyətinə kənar nəzarətin vəziyyətinə dair icmal-təhlil", sədrin elmi-metodik məsələlər üzrə müşaviri Nəcəf Talibov tərəfindən isə "Məcburi audit subyektlərinin maliyyə hesabatlarının və auditor rəylərinin ictimaiyyətə tam və vaxtında açıqlanması prosedurlarının hazırlanması və tətbiqi" kimi məsələlər maruzə olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasında 2018-ci il 23 yanvar tarixində Beynəlxalq Audit Standartlarına edilmis dəyişikliklər barədə Auditorlar Palatasının üzvlərinin iştirakı ilə seminar keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasında 2018-ci ilin 16 fevral tarixində növbəti "dəyirmi masa" iclası keçirilmişdir. "Dəyirmi masa"da Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzov "Dünya İqtisadi Forumu" çərçivəsində keçirdiyi çoxsaylı görüşlər, "Strateji baxış: Avrasiya" mövzusunda interaktiv iclasda çıxışı analitiklər tərəfindən geniş şərh olunmuşdur.

Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzovun "Azərbaycan" qəzetinin 2018-ci il 25 may tarixli nömrəsində "Prezident İlham Əliyevin iqtisadi siyasətində şəffaflıq" adlı məqaləsi dərc olunmuşdur. Məqalədə ölkəmizdə uğurla aparılan iqtisadi siyasətdə şəffaflığa və hesabatlılığa verilən önəm və bu sahədə əldə olunan uğurlar ətrafı təhlil edilmişdir.

Auditorlar Palatası Aparatının rəhbəri Qəşəm Bayramovun, sədrin elmi-metodik məsələlər üzrə müşaviri Nəcəf Talibovun və Auditin təşkili və kadr hazırlığı idarəsinin rəisi Səbuhi Gülməmmədovun "İqtisadiyyat" qəzetinin 2018-ci il 17-23 may tarixli nömrəsində "Azərbaycan audit – 2017" adlı birgə məqaləsi dərc olunmuşdur.

2018-ci il 26 iyun tarixli 148 nömrəli Fərmanının 6.14-cü bəndinə uyğun olaraq, sahibkarlığın inkişafı siyasətinin əlaqələndirilməsi, KOB evlərində sahibkarlıq subyektlərində xidmət göstərilməsi zamanı dövlət qurumları ilə Agentlik arasında səmərəli əlaqələndirmənin və operativliyinin təmin edilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi yanında daimi fəaliyyət göstərən Koordinasiya Qrupunun yaradılması haqqında" 2018-ci il 21 sentyabr tarixli 408 nömrəli qərarı ilə Azərbaycan Respublikasının KOBİA yanında daimi fəaliyyət göstərən Koordinasiya Qrupunun tərkibi təsdiqlənmişdir.

Belarus Respublikası Maliyyə Nazirliyinin səlahiyyətli nümayəndə heyəti auditor fəaliyyətinin tənzimlənməsi sahəsində Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasında işgüzar təcrübə keçmişlər. 2018-ci il 19-22 sentyabr tarixlərində Belarus Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Mühəsibat uçotu, hesabatlılıq və auditin tənzimlənməsi baş idarəsinin rəisi müavini - Auditor fəaliyyətinin tənzimlənməsi idarəsinin rəisi Olqa Taraseviç və Belarus Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Auditor fəaliyyətinin tənzimlənməsi idarəsinin rəisi Yelena Kasperoviçdən ibarət səlahiyyətli nümayəndə heyəti Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasında işgüzar səfərdə olmuşlar.

2018-ci il 8-10 noyabr tarixlərində Gürcüstan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Mühəsibat uçotu, hesabatlılıq və auditə nəzarət xidmətinin (SARAS) rəhbəri Yuri Dolidze və həmin xidmətin Audit və Peşəkar Təhsilə Nəzarət idarəsinin rəhbəri Anzor Mzhavanadzədən ibarət səlahiyyətli nümayəndə heyəti Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatasında işgüzar səfərdə olmuşlar.

2018-ci ildə Palatanın Şurası yanında peşəkar auditorların rəhbərliyi etdiyi bir sıra komitələr fəaliyyət göstərmişlər. Komitələr öz fəaliyyətlərini Palatanın struktur bölmələri ilə bərabər iş planına müvafiq formada qurmuş və səlahiyyətləri çərçivəsində öhdəliklərini yerinə yetirmişlər.

2018-ci il ərzində Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası Şurasının 12 iclası keçirilmişdir.

Auditorlar Palatasının sədri, iqtisad elmləri doktoru, professor Vahid Novruzovun "Yeni Azərbaycan" qəzetinin 2018-ci il 27 yanvar tarixli nömrəsində "Davosda Azərbaycanın növbəti uğuru" adlı məqaləsi dərc olunmuşdur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 48-ci "Davos Dünya İqtisadi Forumu" çərçivəsində keçirdiyi çoxsaylı görüşlər, "Strateji baxış: Avrasiya" mövzusunda interaktiv iclasda çıxışı analitiklər tərəfindən geniş şərh olunmuşdur.

Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzovun "Azərbaycan" qəzetinin 2018-ci il 25 may tarixli nömrəsində "Prezident İlham Əliyevin iqtisadi siyasətində şəffaflıq" adlı məqaləsi dərc olunmuşdur. Məqalədə ölkəmizdə uğurla aparılan iqtisadi siyasətdə şəffaflığa və hesabatlılığa verilən önəm və bu sahədə əldə olunan uğurlar ətrafı təhlil edilmişdir.

Auditorlar Palatası Aparatının rəhbəri Qəşəm Bayramovun, sədrin elmi-metodik məsələlər üzrə müşaviri Nəcəf Talibovun və Auditin təşkili və kadr hazırlığı idarəsinin rəisi Səbuhi Gülməmmədovun "İqtisadiyyat" qəzetinin 2018-ci il 17-23 may tarixli nömrəsində "Azərbaycan audit – 2017" adlı birgə məqaləsi dərc olunmuşdur.

Palatanın iş planında, "Açıq Hökumət Təşviqinə dair 2016-2018-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nda, Azərbaycan Respublikasında auditor xidmətinin inkişaf konsepsiyası"nda (2012-2020-ci illər) auditə dair kitabların, dərs vəsaitlərinin, metodik vəsaitlərin, təlimat, qayda, məlumat və təbliğat xarakterli materialların nəşr etdirilməsi və Palatanın internet sahifəsində yerləşdirilməsi təmin edilmişdir.

Auditorlar Palatasının üzv olduğu Beynəlxalq Mühəsiblər Federasiyasından (IFAC) və Avropa Mühəsiblər və Auditorlar Federasiyasından (EFAA) 2018-ci ildə daxil olan məlumat xarakterli sənədlər xidməti istifadə üçün qəbul edilməsi və verilən sorğular cavablandırılmışdır.

Qəşəm BAYRAMOV,
Azərbaycan Respublikası
Auditorlar Palatası Aparatının rəhbəri

Səbuhi GÜLMƏMMƏDOV,
Auditorlar Palatasının icraçı direktoru

FAŞİZM ÜZƏRİNDƏ BÖYÜK QƏLƏBƏDƏN 74 İL ÖTÜR

1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, İkinci Dünya müharibəsində Qələbənin 74-cü ildönümü ilə əlaqədar qərara alıram:

1. 1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş şəxslərə 1000 (min) manat məbləğində, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, həmin dövrdə arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə, döyüş cəbhələrinin arxa hüduqları, yaxud döyüşən donanmaların əməliyyat zonaları daxilində ordunun və donanmanın mənafeyi üçün tapşırıqları yerinə

yetirmiş xüsusi birləşmələrin işçilərinə, Leningrad şəhərinin müdafiəsinə görə müvafiq medal və döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə, habelə Leningrad şəhərinin mühasirəsi iştirakçılarına 500 (beş yüz) manat məbləğində birdəfəlik maddi yardım verilsin.

2. Bu Sərəncamın 1-ci hissəsinin icrası məqsədi ilə:

2.1. Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan 5,0 (beş) milyon manat ayrılın;

2.2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi həmin vəsaitin Azərbaycan Respublikasının

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin xüsusi hesabına köçürülməsini təmin etsin;

2.3. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi birdəfəlik maddi yardımın bu Sərəncamın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş şəxslərə çatdırılmasını təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti
Bakı şəhəri,
23 aprel 2019-cu il

İndi bizi Böyük Qələbədən 74 il ayırır. 9 may - Qələbə günü milyonlarla insanın ən böyük sevinc və qürur hissi ilə qeyd etdiyi əziz Bayramdır. Biz də 9 may - Qələbə günü münasibətilə xalqımızı təbrik edir, bu bayramın möhtəşəmliyini, milyonların qanı bahasına qazanıldığını müharibənin ayrı-ayrı səhnələrini canlandırmaqla bugünkü nəsillərin yaddaşına yazmaq istəyirik.

Moskva yaxınlığındakı döyüşlər (30 sentyabr 1941-ci il - 20 aprel 1942-ci il) iki mərhələyə bölünür: müdafiə (30 sentyabr - 4 dekabr 1941-ci il) və hücum (5 dekabr 1941-ci il - 20 aprel 1942-ci il). Bu döyüşlər nəticəsində alman qoşunları hiss olunacaq dərəcədə məğlubiyyətə uğradılaraq, Moskvadan 100-250 km-ə qədər geri otuzduruldu.

Stalingrad döyüşü (17 iyul 1942-ci il - 2 fevral 1943-cü il). Onun qalib sonluğu böyük hərbi-siyasi əhəmiyyətə malik idi. Bu döyüş bütövlükdə İkinci Dünya müharibəsində köklü dönüşün yaranmasında həlledici rol oynadı.

Qafqaz uğrunda döyüş (25 iyul 1942-ci il - 9 oktyabr 1943-cü il). Qafqaz uğrunda gedən döyüşlərdə Sovet İttifaqının qazandığı uğurları əks-hücumun çox vacib hissəsi hesab etmək olar. Bu əks hücumlar nəticəsində Sovet ordusunun cənubdakı mövqeləri daha da möhkəmləndi.

Kursk döyüşü (5 iyul - 23 avqust 1943-cü il). Böyük Vətən müharibəsinin ən nəhəng döyüşlərindən biridir. Bu döyüşdə Sovet ordusu alman qoşunlarının axırıncı hücumunu dəf edərək, düşməni məğlubiyyətə uğrattı. Bununla da strateji təşəbbüskarlığı qəti şəkildə öz əlinə alaraq onu möhkəmləndirdi.

Dnepr uğrunda döyüş (26 avqust - 23 dekabr 1943-cü il). Dnepr döyüşü ən iri, sürətli və uğurlu hərbi əməliyyat kimi tarixə düşdü. Ukraynanın azad olunması Sovet İttifaqı üçün böyük strateji əhəmiyyətə malik idi. Bu əməliyyat həmçinin Rumıniyaya, Polşaya yol açdı. Dnepr-Karpat əməliyyatı (24 dekabr 1943-cü il - 17 aprel 1944-cü il). Bu əməliyyat nəticəsində Sovet qoşunları Qərbdə doğru irəlilədi. Ukraynanı azad etdi. Rumıniyanın xilasına başlandı.

Leningrad uğrunda döyüş (10 iyul 1941-ci il - 9 avqust 1944-cü il). Böyük Vətən müharibəsinin gedişində ən uzun çəkən döyüş. Leningradın 900 gün çəkmə mühasirəsi və müdafiəsi zamanı Sovet qoşunları alman-faşist ordusuna məxsus iri qüvvələrin əl-qolunu bağlayıb, onu buxovladı. 1944-cü il yanvarın axırında Leningrad müharibəsinin qəti şəkildə yarılması sonralar Karel bərzəxində, Kareliyada, Baltikyanıda aparılmış əməliyyatlara əlverişli şərait yaratdı.

nın azad olunmasına gətirib çıxardı. Onun gedişində Sovet qoşunları Yuqoslaviyanın ərazisinə daxil oldu və bu ölkəni faşistlərdən azad etməyə nail oldu.

Baltikyanı əməliyyat (14 sentyabr - 24 noyabr 1944-cü il). Baltikyanı əməliyyat nəticəsində Litva, Latviya və Estoniya alman işğalından azad olundu.

Kareliyanın və Zapolyarienin azad edilməsi əməliyyatı (21 iyun - 9 avqust 1944-cü il). 1944-cü ilin payızında Sovet Ordusunun hücumu Baltikyanı respublikaların azad olunması ilə nəticələndi. Bu əməliyyatın gedişində Sovet qoşunları Zapolyarienin işğal olunmuş rayonlarını da düşməndən təmizlədi.

Budapeşt əməliyyatı (29 oktyabr 1944-cü il - 13 fevral 1945-ci il). 2-ci və 3-cü Ukrayna cəbhəsinin qoşunları Macarıstanın mərkəzi rayonlarını və onun paytaxtı Budapeştə azad etdilər. Bunun nəticəsində Macarıstanın müharibədə Almaniyə tərəfindən iştirak etməsinə son qoyuldu.

Visla-Oder əməliyyatı (12 yanvar - 3 fevral 1945-ci il). Həmin əməliyyatı aparmaqla Sovet qoşunları Berlinin ucaqlarına çıxdılar. Alman-faşistlərin güclü qoşun hissələri Poznanda və Breslauda mühasirəyə düşdü.

Şərqi Prussiya əməliyyatı (13 yanvar - 25 aprel 1945-ci il). 2-ci və 3-cü Belarus Cəbhəsinin qoşunları Baltik Donanması ilə qarşılıqlı surətdə Prussiyanı və Polşanın şimal hissəsini azad etdilər.

Vyana əməliyyatı (16 mart - 5 aprel 1945-ci il). Əməliyyat nəticəsində 2-ci və 3-cü Ukrayna cəbhəsi Macarıstan və Avstriya faşistlərindən təmizləndi.

Berlin əməliyyatı (16 mart - 5 aprel 1945-ci il). Sovet qoşunlarının axırıncı strateji əməliyyatlarından biridir. Əməliyyatın gedişində Berlin alındı. Sovet qoşunları tərəfindən Reyxstaq üzərinə sancılan Qələbə Bayrağı qanlı və ağır müharibənin başa çatmasını bildirdi.

Praqa əməliyyatı (5-12 may 1945-ci il). Bu, Böyük Vətən müharibəsində Qızıl Ordunun apardığı axırıncı strateji əməliyyat idi. Onun gedişində Praqa azad edildi. Vermaxtın axırıncı qüvvələri - "Mərkəz" ordu qrupu darmadağın olundu.

Beləliklə, Böyük Vətən müharibəsinə faşistlər üzərində Qələbə ilə son qoyuldu.

XX əsrin ən dəhşətli səhifələri olan İkinci Dünya müharibəsi və Böyük Vətən müharibəsi bizim üçün çoxlu qurbanlarla başa çatdı. Amma, eyni zamanda, bu müharibə dünyada misli görünməmiş qələbə ilə başa çatdı və alman faşizminə qarşı müharibəyə qalxmış xalqlar, ordular 1945-ci ildə tarixi bir qələbə çaldılar. Zaman keçdikcə, illər ötdükcə bu qələbənin mənası, mahiyyəti və tarixi əhəmiyyəti daha da aydın olur, bütün dünya üçün daha da açılır. Azərbaycan xalqı da İkinci Dünya müharibəsində - Böyük Vətən müharibəsində qurbanlar vermişdir. Böyük Vətən müharibəsinə Azərbaycandan 600 minə qədər insan cəlb olunmuşdu. Onlardan 300 min Azərbaycan vətəndaşı müharibədə həlak olmuş, geri dönməmişdir.

Azərbaycanın qəhrəman oğulları Böyük Vətən müharibəsində şücaət göstərmiş, xalqımızın qəhrəmanlıq nümunələrini dünyaya nümayiş etdirmişlər və alman faşizmi üzərində çalışan qələbədə Azərbaycan xalqının da böyük payı vardır. Biz bu gün - Qələbə günü Böyük Vətən müharibəsində, alman faşizminin qarşısını almaq uğrunda gedən müharibədə həyatlarını qurban vermiş Azərbaycan vətəndaşlarının xatirəsini böyük minnətdarlıq hissi ilə yad edirik. Onların qəhrəmanlığı heç vaxt unudulmayacaqdır. Onların qəhrəman simaları bizim qəlbimizdə daim yaşayacaqdır.

Heydər Əliyev,
Ümummilli lider

Neftqazəlmətdəqiqatlayihə Institutu

**AZƏRBAYCAN XALQINI
9 MAY - QƏLƏBƏ GÜNÜ
MÜNASİBƏTİ İLƏ
TƏBRİK EDİR!**

9-15 may 2019-cu il

"QafqazLizing" ASC-nin 31 dekabr 2018-ci il tarixinə BALANS HESABATI

Azərbaycan manatı ilə			
	Qeyd	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
AKTİVLƏR			
<i>Uzunmüddətliaktivlər</i>			
Torpaq, tikilivəavadanlıqlar	7	46 841	59 808
Qeyri-maddi aktivlər	8	-	-
İştirak payı metodu üzrə investisiyalar	9	-	-
		46 841	59 808
<i>Qısamüddətliaktivlər</i>			
Ehtiyatlar	10	-	-
Qısamüddətlidebitorborcları	11	164 762	628 474
Pulvəsaitlərivəonlarınəkvivalentləri	13	111 061	322 573
Sairqısamüddətliaktivlər	12	340 353	2 251 965
		616 176	3 203 012
CƏMİ AKTİVLƏR		663 017	3 262 820
KAPİTAL			
Səhmdar (Nizamnamə) kapitalı	18	660 000	3 200 000
Kapitalehtiyatları	19	-	-
Bölüşdürülməmişmənfəət (ödənilməmişzərər)		(3 851)	55 437
CƏMİ KAPİTAL		656 149	3 255 437
ÖHDƏLİKLƏR			
<i>Qısamüddətliöhdəliklər</i>			
Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər	15	148	-
Faizxərcələriyaradanqısamüddətliöhdəliklər	14	-	-
Qısamüddətlikreditorborcları	16	6 720	7 383
Sairqısamüddətliöhdəliklər	17	-	-
		6 868	7 383
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		6 868	7 383
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		663 017	3 262 820

	Qeyd	2018-ci il	2017-ci il
Faiz gəlirləri	20	578	28 705
Faizxərcələri	23	-	-
Ümumi mənfəət (zərər)		578	28 705
Əməliyyat gəlirləri	21	26 350	40 120
Əməliyyat xərcləri	25	(85 202)	(164 844)
Əməliyyat mənfəəti (zərəri)		(58 274)	(96 019)
Fövqəladə gəlirlər	22	-	228 974
Fövqəladə xərclər	24	(1 014)	(80 671)
Vergitutmadan əvvəl mənfəət (zərər)		(59 288)	52 284
Mənfəət vergisi	26	-	-
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)		(59 288)	52 284
Mənfəətdə iştirak payı:			
Səhmdarların payı		-	52 284
			52 284

"TCF" BOKT ASC-nin 31 dekabr 2018-ci il tarixinə BALANS HESABATI

Azərbaycan manatı ilə			
	Qeyd	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
AKTİVLƏR			
Əsas vəsaitlər	7	3 322	4 430
Qeyri-maddi aktivlər	8	44 131	88 263
Uzunmüddətli maliyyə aktivləri	9	-	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	10	762 036	5 283 361
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	12	37 482	20 647
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	13	-	-
Digər aktivlər	11	604	12 347
CƏMİ AKTİVLƏR		847 575	5 409 048
KAPİTAL			
Səhmdar (nizamnamə) kapitalı	17	300 000	300 000
Kapitalehtiyatları	18	-	-
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)		(243 232)	(75 806)
CƏMİ KAPİTAL		56 768	224 194
ÖHDƏLİKLƏR			
Maliyyə sektoru qarşısında öhdəliklər	14	-	5 184 236
Cari mənfəət vergisi üzrə öhdəliklər	15	-	-
Digər öhdəliklər	16	790 807	618
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		790 807	5 184 854
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		847 575	5 409 048

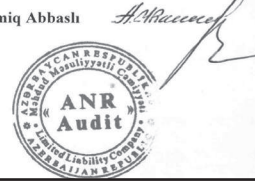
	Qeyd	2018	2017
Faiz gəlirləri	19	319 789	580 692
Faiz xərcləri	20	(224 797)	(383 091)
Xalis faiz gəlirləri		94 992	197 601
Digər əməliyyat gəlirləri	21	9 098	25 053
Digər əməliyyat xərcləri	22	(255 282)	(493 484)
Fövqəladə xərclər	23	(16 234)	(59 757)
Vergitutmadan əvvəl mənfəət (zərər)		(167 426)	(330 587)
Mənfəət vergisi xərci	24	-	-
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)		(167 426)	(330 587)
Mənfəətdə iştirak payı:			
Səhmdarların payı		-	-

	Qeyd	2018-ci il	2017-ci il
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Hesabat dövründə mənfəət /zərər		(167 426)	(330 587)
Mənfəət vergisi üzrə xərclər	23	-	-
Qeyri-pul maddələri üzrə gəlirlər və xərclər:			
• Əsas vəsaitlərin amortizasiyası	7	1 108	1 476
• Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	8	44 132	44 132
• Əsas vəsaitlərin satışından və xaricolmasından gəlirlər/zərərlər	7	-	-
Dövrüyyə kapitalında dəyişikliklər:			
• Müştərilərə verilmiş kreditlər artım/azalma	10	4 521 325	(475 412)
• Digər aktivlərdə artım/azalma	11	11 743	16 696
• Cari mənfəət vergisi üzrə öhdəliklər	15	-	-
• Digər öhdəliklər üzrə artım/azalma	16	790 189	(931 697)
Məliyyə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		5 201 071	(1 675 392)
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Qıymətli kağızların əldə edilməsi	9	-	-
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	13	-	-
Əsas vəsaitlərin alınması	7	-	-
QMA alınması və digər kapital qoyuluşları	8	-	-
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		-	-
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşu			-
Alınmış kreditlər üzrə	14	(5 184 236)	(650 804)
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		(5 184 236)	(650 804)
Pul vəsaitlərinin və bank overdraftlarının xalis artması (azalması)		16 835	(2 326 196)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və bank overdraftları		20 647	2 346 843
İlin sonuna pul vəsaitləri və bank overdraftları		37 482	20 647
İl ərzində artım (azalma)		16 835	(2 326 196)

	Qeyd	Nizam-namə kapitalı	Kapital ehtiyatları	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi Kapital
31 dekabr 2016-cı il tarixə qalıq		3 200 000	-	1 274 656	4 474 656
2017-ci il üzrə xalis mənfəət (zərər)		-	-	52 284	52 284
Səhmdarlara dividendlər		-	-	(1 271 503)	(1 271 503)
31 dekabr 2017-ci il tarixə qalıq		3 200 000	-	55 437	3 255 437
2018-ci il üzrə xalis mənfəət (zərər)		-	-	(59 288)	(59 288)
Səhmdarlara Dividendlər		-	-	-	-
Səhmlərin geri alınması	18	(2 540 000)	-	-	(2 540 000)
31 dekabr 2018-ci il tarixə qalıq		660 000	-	(3 851)	656 149

	Qeyd	2018-ci il	2017-ci il
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Hesabat dövründə mənfəət /zərər		(59 288)	52 284
Mənfəət vergisi üzrə xərclər	26	-	-
Qeyri-pul maddələri üzrə gəlirlər və xərclər:			
• Əsas vəsaitlərin amortizasiyası	7	12 967	17 774
• Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	8	-	3 563
• Əsas vəsaitlərin satışı və xaricolması üzrə	7	-	10 438
Dövrüyyə kapitalında dəyişikliklər:			
• Ehtiyatlar üzrə artım/azalma	10	-	-
• Əməliyyat debitor borclarında artım/azalma	11	463 712	1 022 008
• Sair qısamüddətli aktivlərdə artım/azalma	12	1 911 612	(2 250 000)
• Əməliyyat kreditör borclarında artım/azalma	16	(663)	894
• Vergi və s. məcburi ödənişlər üzrə artım/azalma	15	148	-
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		2 328 488	(1 143 039)
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əsas vəsaitlər və QMA alınması	7	-	-
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		-	-
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Səhmlərin geri alınması		(2 540 000)	-
Dividendlərin ödənilməsi		-	(1 271 503)
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		(2 540 000)	(1 271 503)
Pul vəsaitlərinin və bank overdraftlarının xalis artması (azalması)		(211 512)	(2 414 542)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və bank overdraftları		322 573	2 737 115
İlin sonuna pul vəsaitləri və bank overdraftları		111 061	322 573
İl ərzində artım (azalma)		(211 512)	(2 414 542)

	Qeyd	Nizam-namə kapitalı	Kapital ehtiyatları	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi Kapital
31 dekabr 2016-cı il tarixə qalıq		3 200 000	-	1 274 656	4 474 656
2017-ci il üzrə xalis mənfəət (zərər)		-	-	52 284	52 284
Səhmdarlara dividendlər		-	-	(1 271 503)	(1 271 503)
31 dekabr 2017-ci il tarixə qalıq		3 200 000	-	55 437	3 255 437
2018-ci il üzrə xalis mənfəət (zərər)		-	-	(59 288)	(59 288)
Səhmdarlara Dividendlər		-	-	-	-
Səhmlərin geri alınması	18	(2 540 000)	-	-	(2 540 000)
31 dekabr 2018-ci il tarixə qalıq		660 000	-	(3 851)	656 149

ANR Audit	"ANR Audit" MMC AZ1096, Bakı ş. Q.Qarayev pr. 44/38 Tel.: +99490 223 60 75 anraudit@office.az
MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI	
"TCF" Bank olmayan kredit təşkilatı Açıq səhmdar cəmiyyətinin səhmdarlarına	
Ray	
Biz "TCF" BOKT Açıq səhmdar cəmiyyətinin (bundan sonra Şirkət) 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini dair hesabatından, məcmu gəlirlərə dair hesabatından, kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə üpət siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.	
<i>Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Şirkətin 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.</i>	
Ray üçün əsaslar	
Biz auditə Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz Azərbaycan Respublikasındakı maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaları tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən əslü deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sülubları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərlı və münasibdir.	
Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və Cəmiyyətin idarə edilməsinə məsul şəxslərin məsuliyyəti	
Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrinə, dələduzluq və ya səhvlar nəticəsində əhəmiyyətli təhrirlərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.	
Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və Mühəsibət uçotunda fəaliyyət prinsiplərinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.	
İdarəetməyə məsul şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim etmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.	
Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti	
Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlar nəticəsində, əhəmiyyətli təhrirlərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizin də daxil olduğu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o BAS-lara uyğun aparılmış auditin əhəmiyyətli təhrirləri hər bir halda aşkar edəcəyinə zəmanət vermir. Təhrirlər dələduzluq və ya səhvlar nəticəsində yaranı bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin bəzi maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri qərarları itiqtsadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.	
"ANR Audit" MMC-nin direktor-auditoru Namiq Abbashı Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası 02 may 2019-cu il	

ANR Audit	"ANR Audit" MMC AZ1096, Bakı ş. Q.Qarayev pr. 44/38 Tel.: +99490 223 60 75 anraudit@office.az
MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI	
"Qafqaz Lizing" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin təsisçilərinə	
Ray	
Biz "Qafqaz Lizing" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra Cəmiyyət) 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini dair hesabatından, məcmu gəlirlərə dair hesabatından, kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə üpət siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.	
<i>Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.</i>	
Ray üçün əsaslar	
Biz auditə Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz Azərbaycan Respublikasındakı maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaları tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən əslü deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sülubları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərlı və münasibdir.	
Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və Cəmiyyətin idarə edilməsinə məsul şəxslərin məsuliyyəti	
Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrinə, dələduzluq və ya səhvlar nəticəsində əhəmiyyətli təhrirlərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.	
Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və Mühəsibət uçotunda fəaliyyət prinsiplərinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.	
İdarəetməyə məsul şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim etmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.	
Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti	
Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlar nəticəsində, əhəmiyyətli təhrirlərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimizin də daxil olduğu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o BAS-lara uyğun aparılmış auditin əhəmiyyətli təhrirləri hər bir halda aşkar edəcəyinə zəmanət vermir. Təhrirlər dələduzluq və ya səhvlar nəticəsində yaranı bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin bəzi maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.	
"ANR Audit" MMC-nin direktor-auditoru Namiq Abbashı Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası 01 may 2019-cu il	

Sığorta şirkətləri 201,2 mln. manat sığorta haqqı toplayıblar

Yanvar-mart aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən sığorta şirkətləri tərəfindən 201,2 milyon manat məbləğində sığorta haqqı toplanıb, 46,2 milyon manat məbləğində sığorta ödənişləri həyata keçirilib. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasından bildirilib ki, ötən ilin ilk 3 ayı ilə müqayisədə cari ilin ilk 3 ayında sığorta haqları 4,2 faiz (8,1 milyon manat) artıb. Könüllü sığorta bazarı üzrə haqlar 130 milyon manat, ödənişlər isə 29,9 milyon manat, icbari sığorta bazarı üzrə haqlar 71,2 milyon manat, ödənişlər isə 16,3 milyon manat olub.

Hesabat dövründə sektor üzrə məcmu sığorta haqlarının 64,6 faizi könüllü, 35,4 faizi isə icbari sığorta növlərinin payına düşüb. Sığorta ödənişlərinin 64,7 faizi könnüllü, 35,3 faizi icbari sığorta növləri hesabına formalaşıb. Könüllü sığorta haqlarında artım ötən ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə bu ilin eyni aylarında tibbi sığorta 19,5 faiz (9,3 milyon manat), icbari sığorta haqlarında isə istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından sığorta 54,9 faiz (4,6 milyon manat) artıb.

KOB-un maliyyələşdirilməsində dövlət dəstəyi

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyində (KOBİA) kiçik və orta biznesin (KOB) maliyyələşdirilməsi üçün dövlət maliyyə dəstəyinə dair müzakirələr aparılıb. KOBİA-dan bildirilib ki, agentlik, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası (MBNP) və Azərbaycan Banklar Assosiasiyası (ABA) arasında imzalanmış üçtərəfli niyyət sənəzinin icrası çərçivəsində görüş keçirilib. Asiya İnkişaf Bankının (AİB) eksperti David Monkman tərəfindən maliyyələşmə mexanizmləri ilə bağlı təqdimat keçirilib. Kiçik və orta biznesin maliyyələşdirilməsi üçün dövlət maliyyə dəstəyi və özəl maliyyə-kredit təşkilatlarında tətbiq edilən mövcud mexanizmlərin effektivliyi, yeni innovativ və alternativ maliyyələşmə mexanizmlərinin yaradılması və dəstəklənməsi, bu sahədə KOB-ların bilik və bacarıqlarının gücləndirilməsi üçün maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsi istiqamətində müzakirələr olub.

DÜNYADA İSLAM VƏ MÜQƏDDƏS «QURANİ-KƏRİM»İN İQTİSADİ İDEYALARI

(əvvəli 16-cı sayımızda)
4. Dünyada müsəlmanlar
 Allah tərəfindən yer üzünə göndərilən sonuncu səmavi kitab «Qurani-Kərim», sonuncu peyğəmbər Məhəmməd Peyğəmbərdir (s) «... o, Allahın Rəsulu [elçisi] və peyğəmbərlərin sonuncusudur». «Quran» İslamın təməli kitabı, İslam da bəşəriyyətin son dinidir. Dünya əhalisinin dini tərkibi haqqında çoxsaylı beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən Qeyri-Hökumət Təşkilatları məlumat verir. Bunlara misal olaraq, «Pew» Din və Cəmiyyət Həyatı Təşkilatı, İslam Dünyası Cəmiyyəti, Ümumdünya Bibliya Cəmiyyəti, Ümumdünya İudaizm Cəmiyyəti, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İsÖT) və s. təşkilatları göstərmək olar. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, bu təşkilatların dünya əhalisinin dini tərkibi haqqında verdikləri məlumatlar bir-birindən fərqlənir. Bu fərqliliyi də müxtəlif ölkələrdə din və dövlət, din və cəmiyyət münasibətləri, təriqət yanaşmaları, dini əlamət üzrə əhali statistikasının aparılması, hətta bunun obyektiv və subyektiv səbəblər üzündən mümkün olmaması ilə izah etmək olar. İslam dünyasının beynəlxalq səviyyədə tanınmış, qəbul edilmiş və dünyanın ən böyük beynəlxalq təşkilatlarında təmsil olunan və müşahidəçi qismində iştirak edən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı – İsÖT (2011-ci ilə qədər İslam Konfransı Təşkilatı – İKT) olduğu üçün onun hesabat materiallarına istinad edilməsi daha məqsədəuyğun hesab edilir. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının

(İsÖT) 2017-ci il məlumatına görə, dünya müsəlmanlarının sayı 1,5-1,7 milyard nəfər olmaqla, dünya əhalisinin 22,7 faizini təşkil edir. Müsəlmanlar dünyanın 120 ölkəsində yerləşiblər, 35 ölkədə əhalinin əksəriyyəti – 70 faizdən çoxu, İsÖT ölkələrində 50 faizdən çoxu 63 ölkədə icmalar, 73 ölkədə azlıqlar kimi yaşayırlar. Ümumi müsəlmanların 70 faizi Asiyada, 29 faizi Afrikada, 1 faizi Avropa və digər qitələrdə yaşayır. İslam dünyası 45 ölkəni əhatə edir. Bunlara dünyada özünü İslam ölkəsi elan edən 6 ölkə, əsas qanunlarında dövlət dinini İslam dini kimi göstərən 13 ölkə, əsas qanunlarında din göstərilməyən 6 İslam ölkəsi, 20 dünyəvi İslam ölkəsi daxildir. İsÖT üzvü olan ölkələr isə 57-dir (55+2). 2050-ci ildə müsəlmanlarla xristianların sayı bərabərləşəcək, XXI əsrin sonlarında müsəlmanların sayı birinci yerə çıxacaqdır. Əgər rəsmi statistika Avropada müsəlmanların sayının 20 milyon nəfər olduğunu göstərsə, biz belə hesab edirik ki, Avropada müsəlmanların sayı 30 milyondan artıqdır. Rusiyada isə 25 milyon göstərilmiş olsa da, bu rəqəm 40 milyona yaxındır. Asiyada müsəlmanların sayı daha sürətlə artır. «Pew Araşdırma Mərkəzi»nin (Pew Research Center) məlumatına görə, müsəlmanlar dünya əhalisinin 23 faizini (2017-ci ildə 1,5 milyard nəfər) təşkil edir. Dünya müsəlmanlarının 65 faizi Asiya-Sakit okean regionunda, 20 faizi Yaxın Şərq və Şimali Afrikada və 16 faizi Böyük Səhradan cənub-

da yaşayır. Müsəlmanların 73 faizi yaşadığı ölkədə çoxluq təşkil edir, dünyanın 49 ölkəsində, o cümlədən Yaxın Şərq və Şimali Afrikanın 20 ölkəsinin 19-da çoxluğa malikdir. Ümumiyyətlə, dünyanın 200-dən çox ölkə və ərazisində müsəlmanlar yaşayır, 63 ölkəsində müsəlman icmaları vardır. Elə qeyri-müsəlman ölkələri vardır ki, əhalisinin sayına görə müsəlman ölkələrindən dəfələrlə çoxdur. Məsələn, rəsmi statistikaya görə, Hindistanda 180 milyondan artıq, Çində 80 milyondan qədər, Efiopiya 30 milyondan

artıq, Rusiyada 20 milyona qədər müsəlman yaşayır. Belə hesab edilir ki, faktiki olaraq daha da çoxdur. Lakin dünya müsəlmanlarının üçdə iki hissəsindən, 65 faizindən çoxu 10 ölkədə, onlardan da 6-sı Asiyada, 15 faizə qədər təkcə İndoneziyada (264 milyondan çox) yaşayır. «Pew» Din və Cəmiyyət Təşkilatının (ABŞ, Vaşinqton) hesabatına görə, dünyada hər 4 adamdan biri, yəni 25 faizi müsəlmandır. **5. «Qurani-Kərim» oxumağa, öyrənməyə və elmə çağırışdır** «Qurani-Kərim» hazırda yer kürə-

növbədə həmin ölkələrdə savadlılıq səviyyəsi yüksəldilməlidir. Nə qədər ki, savadsızlıq olacaq, yoxsulluq da olacaq, inkişaf isə olmayacaqdır. Savadsızlıqla iqtisadi gerilik düz, həyat səviyyəsi və uzunömürlülük tərs mütənəsbidir. Ona görə də «Qurani-Kərim»in əsas iqtisadi prinsiplərinin – iqtisadi təliminin öyrənilməsi və bu iqtisadi prinsiplərə riayət edilməsi iqtisadi inkişafa və tərəqqiyə aparır. Çünki müqəddəs kitabın elə adı oxumaq, qiraət etmək və elmə yiyələnmək mənasını verir. Övvəldən axıra qədər insanı öyrənməyə, düzülməyə, təmizliyə, həlləliyə, qənaətçiliyə, mədəniyyətə və əməksevərliyə dəvət edir. İnsanlıq tarixinin başlanğıcından etibarən orta hesabla 111 milyard insanın öldüyü təxmin edilir. Yerdə canlı həyatın yaranması və sonra insanlığın tarixi isə 3,5 milyard il əvvəl göstərilir. Yəni, indiyə qədər olan 3,5 milyard il ərzində dünyaya bu qədər adam gəlmiş, yaşamış və ölüb getmişdir. Lakin bu qədər uzun dövrdə və bir o qədər insan həyatında Böyük Allah tərəfindən onlara heç bir kitab göndərilməmişdir. Tarixi baxımdan belə bir əsas kitab – səmavi kitablar son 2700 il ərzində yer üzünə göndərilmiş, insanların yaşayış normaları, əsas qayda və qanununa çevrilmiş, nəticədə insanın inkişafı və tərəqqisinə birbaşa təsir etmişdir. **6. «Qurani-Kərim»in əsas iqtisadi ideyaları**

«Quran»ın lap əvvəlki surələrindən başlayaraq axır surələrinə (114 surə) qədər cəmiyyətin, təsərrüfatın, başqa sözlə, iqtisadiyyatın təməli prinsipləri – iqtisadi təlimi verilir. Bu prinsiplərin tam və hərtərəfli öyrənilməsi insan üçün qeyri-mümkündür. Lakin imkanımız daxilində, gücümüz çatdığı qədər (Allah günahımızdan keçsin, inşallah – MM) bu prinsiplərdən bəzilərinin, iqtisadi ideyaların bəzi məqamlarının öyrənilməsinə cəhd edirik. **6.1. Təmiz (düzgün) ticarət aparmaq** Tarixən ölkələr və regionlar arasında iqtisadi əlaqələr səyahət, ziyyət və ticarətlə yaranmışdır. Ticarət iqtisadi əlaqələrin ilkin və ən qədim formasıdır. Onun inkişafı, genişlənməsi və artması nəticəsində iqtisadi münasibətlərin digər formaları əmələ gəlmişdir. İslam dininə görə ticarət ən halal və bəxətli qazanc yoludur, insanların bu dünyada maddi, axirətdə isə mənəvi sərvət sahibi edə bilər.

Böyük və sevimli Peyğəmbərimiz Məhəmməd Peyğəmbər (s) göstərir ki, «bərəkətin (qazancın) onda doqquzu ticarətdədir». Özü də qırx yaşınadək ticarətlə məşğul olmuş, qabiliyyəti olan digərlərini də bu işə təşviq etmişdir. «Qurani-Kərim»ə görə, ticarətçilər çəkidə, ölçüdə və hesabda tam düz olmalı, malı yaldan reklam etməməli, sözündə dəqiq, işində çevik olmalı, halal qazanmalı, pula həris olmamalı, müştərinə aldatmamalı, yaldan və içməməli (yalan and bərəkəti itirər), möhtəkirlik, inhisarçılıq etməməli, səbəst rəqabətə mane olmamalı, malı bazar qiymətindən baha satmamalı, keyfiyyətsiz, sağlamlığa zərərli və istifadə müddəti keçmiş malları satışa qoymamalıdır. Ticarətin bu təməli prinsiplərinə əməl etməyən iş adamları (tacirlər) sonra müştəri tapa bilməz, son nəticədə müflisləşər və zəlif olurlar. Çünki son məqsəd insana xidmət etməkdir. İnsanın dolayı yolla cibinə girmək, onun «oğurlamaq» və haram pul qazanmaq ən böyük mənəvi cinayətdir, Allah qarşısında günahdır. Ticarət prosesində iştirak edən bütün iştirakçıların hamısının marağı qorunmalı, hər birinin qazanc əldə etməsi nəzərə alınmalı, bütün tərəflər razı qalmalıdır. Ticarət o vaxt daimi mənfəət verir ki, hər bir tərəfin – istehlacının, vasiyyətinin və satıcının halal qazancı olsun, istehlacının tələbi tam ödənilsin. Ticarət yalnız alqı-satqı prosesi deyil, eyni zamanda, mədəniyyətdir. Bu mədəniyyət kamill insanı qazanc, firmaya gəlir, millətə şərəf, xalqa hörmət, dövlətə etibar, imic və iman gətirir. Odur ki, hər bir ticarətçi bu mədəniyyətin formalaşmasında məsuliyyət daşımalıdır. Özünü cəmiyyətin kamill insanı hesab edən şəxs başa düşməlidir ki, Allah hər şeyi görür, hesablayır, cəmiyyət isə onun nüfuzuna və mövqeyinə qiymət verir və dəyərləndirir. İnsanın Allah və cəmiyyət qarşısındakı qazancı, savabı, hörməti, nüfuzu qarşılıqlı dürüstlük, elmlə məşğul olma, qurub-yaratmaq, mənəvi təmizlik, dua etməkdən əvvəl günah etməmək, əməksevərlik və s. bu kimi göstəricilərlə hesablanır. (davamı var)

Hacı Müzəffər Məmmədov, i.e.f.d., ADİU-nun dosenti, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar müəllimi, “Qızıl Qələm” mükafatı laureatı

sinin bütün qitələrində 1,7 milyarddan çox insanın etiqad etdiyi İslam dininin müqəddəs kitabı, ərəb ədəbi dilinin ən möhtəşəm abidəsi, səmavi kitabların ən sonuncusu və mükəmməlidir. İslamın birinci və ən başlıca mənbəyi «Quran»dır. İslam sivilizasiyası, mədəniyyəti, elmləri, əxlaqı, fikri, hüququ, incəsənəti bu müqəddəs kitab əsasında təşəkkül tapmışdır. İslam Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (İSESCO) 2017-ci ildə verdiyi məlumata görə, Azərbaycanı savadlılıq səviyyəsi yüksək olsa da, əksər müsəlman ölkələrində əhalinin 45 faizi savadsızdır. Bu göstərici ilə həmin ölkələr (məsələn, Somali, Əfqanıstan, Yəmən, Mavritaniya və s.) inkişaf edə bilməz. Buna görə də ilk

Təhlükəsizlik İdarəsi

*Xalqımızı Böyük Qələbə
 bayramı münasibəti ilə
 təbrik edirik!*

Bank sektorunun icmal göstəriciləri açıqlanıb

Martin 31-nə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bankların cəmi aktivləri 29 milyard 846,9 milyon manat, cəmi öhdəlikləri isə 25 milyard 533,2 milyon manat, sektorun balans kapitalı 4 milyard 313,7 milyon manat olub. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasından (MBNP) bildirilib ki, mart ayına sektorun aktivlərinin 42,6 faizini kredit portfeli təşkil edib. Ay ərzində kredit portfeli 0,7 faiz (84,5 milyon manat) artaraq 12 milyard 714,4 milyon manat olub. Kredit portfeli cari ilin ilk rübündə 0,7 faiz (86,1 milyon manat) artıb. Artım milli valyutada kreditlər üzrə olub. Belə ki, ay ərzində milli valyutada kreditlər 1,2 faiz (93,2 milyon manat), rüb ərzində isə 2,7 faiz (211,2 milyon manat) artaraq 7 milyard 983 milyon manata çatıb. Martda fiziki şəxslərin əmanətləri 8 milyard 253,5 milyon

manat təşkil edib. Ay ərzində əmanətlər 1,7 faiz (135 milyon manat) artıb. Həmin ay fiziki şəxslərin depozit portfelinin artımı müddətli əmanətlər hesabına olub. Martda fiziki şəxslərin müddətli əmanətləri 2,5 faiz (135,8 milyon manat) artaraq 5 milyard 465,8 milyon manat təşkil edib. Hüquqi şəxslərin depoziti cari ilin ilk rübündə 0,1 faiz (7 milyon manat) artaraq 10 milyard 318,5 milyon manata çatıb. Ar-

tım müddətli depozitlər hesabınadır. Belə ki, dövr ərzində hüquqi şəxslərin müddətli depozitləri 19,2 faiz (278,1 milyon manat) artıb. Sektorun balans kapitalı mart ayında 1,7 faiz (70,9 milyon manat) artaraq 4 milyard 313,7 milyon manata çatıb. Bu göstərici cari ilin ilk rübündə 5,9 faiz (241,9 milyon manat) artıb. Martda bankların əməliyyat mənfəəti 179,1 milyon manat, xalis mənfəəti isə 123,9 milyon manat təşkil edib. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə faiz gəlirləri 12,9 faiz, kreditlər üzrə faiz gəlirləri 19,5 faiz çoxalıb. Fəaliyyət göstərən 30 bankın filiallarının sayı 512, şöbələrinin sayı 129, ATM-lərin sayı 2 min 535 olub. Bank sektorunun işçi heyətinin sayında artım martda da davam edib. Belə ki, martda işçi sayı 0,4 faiz (66 nəfər) artaraq 17 min 749 nəfər təşkil edib.

9-15 may 2019-cu il

“BAKELEKTROQAYNAQ ” ASC-nin 31 dekabr 2018-ci il tarixinə BALANS HESABATI

Azərbaycan manatı			
	Qeydlər	31.12.2018	31.12.2017
Əsas əməliyyat gəliri		0	0
Satışın maya dəyəri		0	0
Ümumi mənfəət		0	0
Sair əməliyyat gəlirləri	5	334 800	335 528
Kommerisiya xərcləri		0	0
İnzibati xərclər	6	(180 448)	(187 715)
Sair əməliyyat xərcləri	6	(68 898)	(70 330)
Əməliyyat mənfəəti (zərəri)		85 454	77 483
Maliyyə gəliri		0	0
Maliyyə xərcləri		0	0
Vergiqəymədən əvvəl mənfəət (zərəri)		85 454	77 483
Mənfəət vergisi		(17 091)	(15 351)
Hesabat dövrünün xalis mənfəəti (zərəri)		68 363	62 132

	Qeydlər	31.12.2018	31.12.2017
AKTİVLƏR			
UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR:			
Torpaq, tikili və avadanlıq	8	1 925 624	2 070 340
Uzunmüddətli debitor borcları	9	1 548 663	1 548 663
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	10	0	0
CƏMI UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR:		3 474 286	3 619 003
QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR:			
Ehtiyatlar		0	0
Qısamüddətli debitor borcları	11	1 365 454	1 145 474
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	12	61	155
Sair qısamüddətli aktivlər		0	0
CƏMI QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR:		1 365 515	1 145 629
CƏMI AKTİVLƏR		4 839 801	4 764 632
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
KAPİTAL:			
Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapitalı	13	20 578 128	20 578 128
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərəri)		(17 185 034)	(17 253 397)
CƏMI KAPİTAL:		3 393 094	3 324 731
UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR:			
Uzunmüddətli kreditör borcları	14	1 365 508	1 365 508
CƏMI UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR:		1 365 508	1 365 508
QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR:			
Qısamüddətli kreditör borcları	15	81 200	74 393
CƏMI QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR:		81 200	74 393
CƏMI ÖHDƏLİKƏR:		1 446 707	1 439 901
CƏMI KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		4 839 801	4 764 632

	Ödənilmiş nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərəri)	Cəmi kapital
31 dekabr 2017-ci il tarixinə qalıq	20 578 128	(17 253 397)	3 324 731
<i>Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərəri)</i>	0	68 363	68 363
<i>Mülkiyyətçilər arasında kapitalın bölüşdürülməsi (dividendlər)</i>	0	0	0
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq	20 578 128	(17 185 034)	3 393 094
<i>2018-ci il üzrə kapitalda ümumi dəyişikliklər</i>	0	68 363	68 363

	Qeydlər	31.12.2018	31.12.2017
Müştərilərdən daxil olan pul vəsaitləri		175 073	178 914
Təchizatçılara və işçilərə ödənilən pul vəsaitləri		(175 167)	(178 894)
Əməliyyatlardan əldə olunan pul vəsaitləri		(94)	20
Ödənilmiş mənfəət vergisi		0	0
Əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti		(94)	20
Əsas vəsaitlərin satışı		0	0
Əsas vəsaitlərin alışı		0	0
Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0	0
Digər tərəflərə verilmiş qısamüddətli və uzunmüddətli borclar üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları		0	0
Digər tərəflərə verilmiş qısamüddətli və uzunmüddətli borclar üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0	0
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti		0	0
Borç şəklində alınmış pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0	0
Borç şəklində alınmış pul vəsaitlərinin xaricolmaları		0	0
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti		0	0
Mübadilə məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri		0	0
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)		(94)	20
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, <i>ilin əvvəlində</i>		155	135
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, <i>ilin sonunda</i>		61	155
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin komponentləri			
Pul vəsaitləri		61	155
Bank depozitləri		0	0

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“BAKELEKTROQAYNAQ” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Təsisiçlərinə və Rəhbərliyinə:

RƏY

Biz, “Bakelektroqaynaq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Cəmiyyət”) 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti, mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarından, habelə mühasibat uçotunun əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən izahedici qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatının Cəmiyyətin 31 dekabr 2017-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə düzgün əks etdirir.

Ray üçün əsaslar

Biz auditin Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının audit üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Azərbaycan Respublikasının Qanunvericiliyini əsasən maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etik Standartları Şurasının Peşakar Mühasiblərin Etik Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən əslilə deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu məcəllənin tələblərinə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərlidir və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşakar mühakiməmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının audit baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılmasında böyük rolə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılmış rəy vermişik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasını və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrinə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatların hazırladığı, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdan başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fəaliyyətini davam etdirmək qəbuluylarının qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fəaliyyət prinsiplərinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz təqdim edilmiş maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını tərtib etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zamanat vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olmasın. BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkar edir. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yaranır birlə və ayrılmış yaxud məcmu olaraq istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Xəlid Qənbərov
Baş direktor

İlkin İsmayilov
Auditor

12 aprel 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“AZƏRTƏKRARQARAMETAL ” ASC-nin 31 dekabr 2018-ci il tarixinə BALANS HESABATI

Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31.12.2018	31.12.2017
Əsas əməliyyat gəliri		0	0
Satışın maya dəyəri		0	0
Ümumi mənfəət		0	0
Sair əməliyyat gəlirləri	5	24 024	22 424
Kommerisiya xərcləri		0	0
İnzibati xərclər	6	(28 612)	(25 902)
Sair əməliyyat xərcləri	6	(14 130)	(14 627)
Əməliyyat mənfəəti (zərəri)		(18 718)	(18 105)
Maliyyə gəliri		0	0
Maliyyə xərcləri	6	0	0
Vergiqəymədən əvvəl mənfəət (zərəri)		(18 718)	(18 105)
Mənfəət vergisi	7	0	0
Hesabat dövrünün xalis mənfəəti (zərəri)		(18 718)	(18 105)

	Qeydlər	31.12.2018	31.12.2017
AKTİVLƏR			
UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR			
Torpaq, tikili və avadanlıq	8	61 151	65 907
Uzunmüddətli debitor borcları	9	1 444 693	1 444 693
CƏMI UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR:		1 505 844	1 510 600
QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR			
Ehtiyatlar	10	0	0
Qısamüddətli debitor borcları	11	47 208	56 198
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	12	65	94
Sair qısamüddətli aktivlər	13	0	0
CƏMI QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR:		47 272	56 292
CƏMI AKTİVLƏR:		1 553 116	1 566 892
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
KAPİTAL			
Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapitalı	14	833 254	833 254
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərəri)		(1 750 655)	(1 731 937)
CƏMI KAPİTAL:		(917 401)	(898 683)
UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR			
Uzunmüddətli kreditör borcları	15	2 440 544	2 440 544
CƏMI UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR:		2 440 544	2 440 544
QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR			
Qısamüddətli kreditör borcları	16	29 974	25 031
CƏMI QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR:		29 974	25 031
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR		2 470 518	2 465 575
CƏMI KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		1 553 116	1 566 892

	Qeydlər	31.12.2018	31.12.2017
Müştərilərdən daxil olan pul vəsaitləri		36 426	32 724
Təchizatçılara və işçilərə ödənilən pul vəsaitləri		(36 455)	(32 651)
Əməliyyatlardan əldə olunan pul vəsaitləri		(29)	73
Ödənilmiş mənfəət vergisi		0	0
Əməliyyat fəaliyyətindən xalis pul vəsaitlərinin hərəkəti		(29)	73
Əsas vəsaitlərin satışı		0	0
Əsas vəsaitlərin alışı		0	0
Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0	0
Digər tərəflərə verilmiş qısamüddətli və uzunmüddətli borclar üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları		0	0
Digər tərəflərə verilmiş qısamüddətli və uzunmüddətli borclar üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0	0
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti		0	0
Borç şəklində alınmış pul vəsaitlərinin daxilolmaları		0	0
Borç şəklində alınmış pul vəsaitlərinin xaricolmaları		0	0
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti		0	0
Mübadilə məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri		0	0
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)		(29)	73
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, <i>ilin əvvəlində</i>		94	27
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, <i>ilin sonunda</i>		65	94
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin komponentləri			
Pul vəsaitləri		65	94
Bank depozitləri		0	0
ƏDV depozit hesabı		0	0

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“AZƏRTƏKRARQARAMETAL” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Təsisiçlərinə və Rəhbərliyinə:

RƏY

Biz, “Azərtəkrarqarametal” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Cəmiyyət”) 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti, mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarından, habelə mühasibat uçotunun əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən izahedici qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatların Cəmiyyətin 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə düzgün əks etdirir.

Ray üçün əsaslar

Biz auditin Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının audit üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Azərbaycan Respublikasının Qanunvericiliyini əsasən maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etik Standartları Şurasının Peşakar Mühasiblərin Etik Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən əslilə deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu məcəllənin tələblərinə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərlidir və münasibdir.

Əsas audit məsələləri bizim peşakar mühakiməmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının audit baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılmasında böyük rolə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılmış rəy vermişik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasını və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrinə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatların hazırladığı, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdan başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fəaliyyətini davam etdirmək qəbuluylarının qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fəaliyyət prinsiplərinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz təqdim edilmiş maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını tərtib etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zamanat vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olmasın. BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkar edir. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yaranır birlə və ayrılmış yaxud məcmu olaraq istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Xəlid Qənbərov
Baş direktor

İlkin İsmayilov
Auditor

10 aprel 2018-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Bakının toxuculuq sənayesi 3,6 dəfə artıb

Bu ilin yanvar-mart aylarında paytaxtın toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 32,9 milyon manat dəyərində məhsul istehsalı edilib.

Bakı Şəhər Statistika İda-

rəsinin yaydığı məlumata əsasən, əvvəlki ilin eyni ayları ilə müqayisədə toxuculuq sənayesində 3,6 dəfə, geyim istehsalında 6,5 faiz artım, dəri və dəridən məmulatları, ayaqqabı istehsalında isə 38,8 faiz azalma müşahidə olunub.

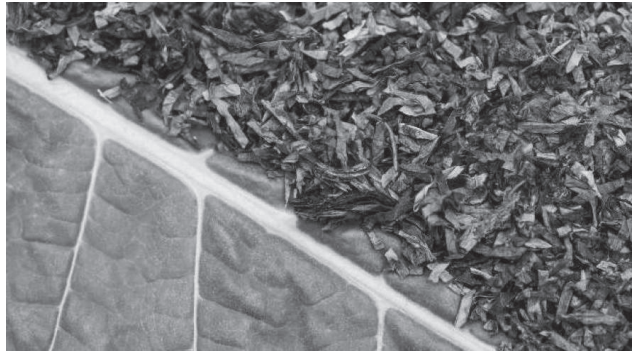
Sahibkarlar üçün “Sahibkar vaxtı” başlayır

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA), Azərbaycan Beynəlxalq Bankı və “ASAN radio”-nun tərəfdaşlığı ilə sahibkarlar üçün yeni maarifləndirici layihəyə başlanılıb.

KOBİA-dan bildirilib ki, layihə çərçivəsində hər həftə “ASAN radio”-da canlı olaraq “Sahibkar vaxtı” proqramı efirə gedəcək. “Sahibkar vaxtı” verilişini hər həftənin çərşənbə axşamı saat 19:05-də “ASAN radio”-nun efirində dinləmək, eləcə də tərəfdaş qurumların “Facebook”dakı korporativ səhifələrində canlı izləmək olar. Verilişdə sahibkarlıq fəaliyyətinə aid konkret sahələr üzrə peşəkər mütəxəssislər qonaq qismində iştirak edəcəklər. Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan hər kəs, xüsusilə kiçik və orta biznes təmsilçiləri burada onları maraqlandıran suallara cavab tapa biləcəklər. Məqsəd cəmiyyətimizdə biznes savadlılığının dəstəklənməsi, sahibkarların maarifləndirilməsi, onların mövcud biznes imkanları barədə məlumatlandırılmasıdır.

Yerli tütünə ixrac sifarişləri artıb

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İTKM) operatoru olduğu “Azexport.az” internet portalı vasitəsilə xam tütün məhsulları üzrə daxil olan sorğularda xüsusi artım müşahidə edilir. Portalın meneceri Ayxan Qədəşov bildirib ki, 2019-cu ilin başlaması ilə əksər ölkələrdə xam tütün məhsullarının aksiz vergilərinə 20-45 faizlik artım tətbiq olunub. Bu da öz növbəsində istehsalçıları məhsulların maya dəyərinin qorunması məqsədilə xammal alışı üçün yeni bazarlar axtarışına vadar edib. Belə ki, portala cari ilin ilk aylarından etibarən əsasən Rusiya, Gürcüstan, Hindistan, İngiltərə, Almaniya, İspaniya, Amerika və Okeaniya ölkələrindən xam tütün məhsulu üzrə daxil olan sorğularda artım müşahidə edilir. “Azexport.az” vasitəsilə istehsal olunan məhsulların xarici bazarlarda real alıcılara çatdırılması istiqamətində də işlər görülür.

Belə ki, Dövlət Proqramının müvafiq bəndlərinə uyğun olaraq, Yevlax, Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən rayonlarında istehsal edilən xam tütün məhsulları barədə məlumatlar portala və “All.biz”, “Agroserver”, “Tradekey” kimi 10-dan çox beynəlxalq elektron ticarət platformalarına integrasiya olunub. Məlumatların beynəlxalq elektron ticarət platformalarına integrasiya olunmasından sonra xam tütün məhsulu üzrə dünya üzrə müxtəlif ölkələrindən ixrac sifarişləri daxil olub

“BİR KƏMƏR, BİR YOL” LAYİHƏSİNİN KONFİQURASIYASINA DAİR

(əvvəli ötən sayımızda)

Azərbaycan və Çin Cənub-Şərqi Asiyani, Afrikani və Şərqi Avropanı əhatə edən böyük coğrafi rayonda “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsü ilə əməkdaşlığın yeni modelini yaradaraq, İpək yolunun bərpası ilə qitələrin və sivilizasiyaların birləşməsinin vahid emissiyasını yerinə yetirirlər. Bu barədə Azərbaycanın Energetika naziri Pərviz Şahbazov 2018-ci ildə Çində “Bir kəmə, bir yol” ölkələrinin energetika nazirlərinin konfransında çıxış edərək demişdir.

Nazir demişdir ki, Azərbaycan Bakı-Tbilisi-Qars, Şimal-Cənub və Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı kimi iri nəqliyyat layihələrinin reallaşması vasitəsilə “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünə öz töhfəsini vermişdir.

Müstəqillik dövründə tarixi İpək yolunun bərpa edilməsində Azərbaycan fəal iştirak etmişdir. 1998-ci ilin 7-8 sentyabr tarixlərində Bakıda ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 9 ölkənin (Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstan, Ukrayna, Moldova, Rumıniya, Bolqarıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan) dövlət başçılarının, 13 beynəlxalq təşkilatın və 32 dövlətin nümayəndələrinin iştirakı ilə tarixi İpək yolunun bərpasına həsr olunmuş beynəlxalq konfrans keçirilmişdir. Konfransın yekunlarına görə, Avropa İttifaqının TRASEKA proqramı əsasında “Avropa-Qafqaz-Asiya dəhlizinin inkişafı üzrə beynəlxalq nəqliyyat haqqında əsas çoxtərəfli saziş” imzalanmış və Bakı bəyannaməsi qəbul edilmişdir.

Əsas çoxtərəfli sazişin müddəalarına uyğun olaraq, Bakıda TRA-SEKA-nın Hökumətlərarası Komissiyasının Daimi katibliyinin

yerləşməsi haqqında qərar qəbul edilmiş və 2001-ci ilin 27 fevral tarixində onun açılışı olmuşdur. Beləliklə, Azərbaycan tarixi İpək yolunun bərpasına öz töhfəsini vermiş, inkişafın əsas trayektoriyalarının müəyyən edilməsində mühüm rol oynamışdır.

Hazırda Azərbaycan Çinin təşəbbüsü ilə reallaşan “İpək Yolu İqtisadi Kəməri” layihəsinin iştirakçısıdır. 2015-ci ilin dekabrında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Çinə dövlət səfəri çərçivəsində Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında “İpək Yolu İqtisadi Kəməri”nin yaradılmasının birgə həvəsləndirilməsi ilə bağlı qarşılıqlı anlaşma memorandumu imzalanmışdır.

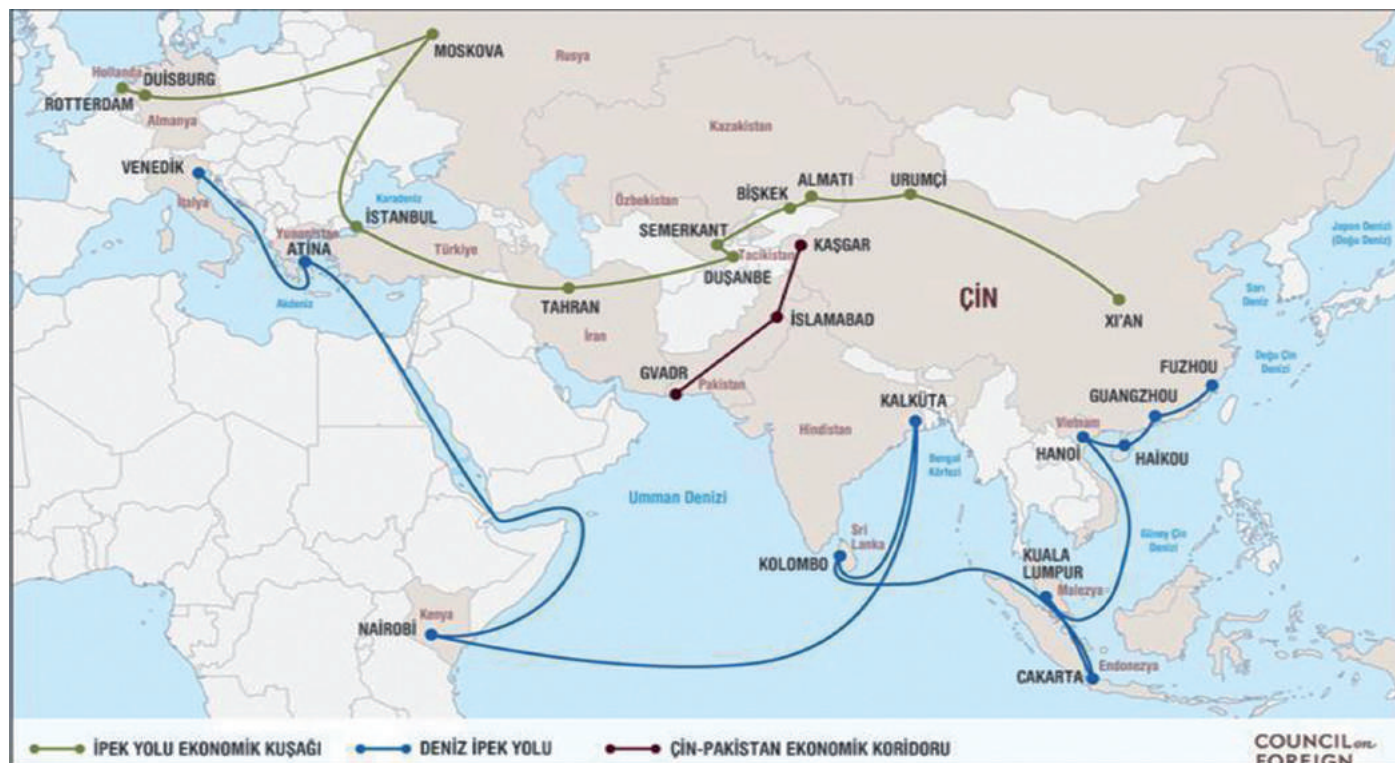
Avropa ilə Asiyani birləşdirən Bakı-Tbilisi-Qars nəqliyyat dəhlizi 2017-ci ilin 30 oktyabr tarixində istismara verilmiş Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Transavropa və Transasiya dəmiyolu şəbəkəsinin birləşməsinə təmin edərək, polad magistralar üzərində qədim İpək yolunun bərpasıdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2007-ci ilin 7 fevral tarixində Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi haqqında saziş imzalanmışdır. Həmin ilin noyabr ayında Gürcüstanın Marabda məntəqəsində dəmir yolunun özlü qoyulmuşdur. 2008-ci ilin iyul ayında Qars şəhərində Gürcüstan ilə sərhəddə yerləşən Qars sahəsinin özlü qoyma mərasimi keçirilmişdir. Ümumi uzunluğu 850 kilometrlik olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin 504 kilometri Azərbaycanın, 263 kilometri Gürcüstanın, 79 kilometri isə Türkiyənin payına düşür.

Dəniz daşımaları ilə müqayisədə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Çindən Avropaya yüklərin daşımaya müddətini iki dəfədən çox azaldır. Sabitliyə və təhlükəsizliyə xidmət edən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu ilə ilk mərhələdə ildə 5 milyon ton, ikinci mərhələdə 17 milyon ton, sonrakı mərhələdə isə daha çox həcmdə yüklərin daşınması planlaşdırılır.

Tarixi İpək yolunda bu layihənin yaradılması region ölkələri üçün onun cəlbəediciyini yüksəltdir, Mərkəzi Asiya ölkələri olan Türkmənistanın, Qazaxıstanın, Özbəkistanın, Qırğızıstanın, Tacikistanın, eləcə də Əfqanıstanın dünya bazarlarına çıxışını asanlaşdırır, onların ticarət əlaqələrinin, iqtisadiyyatlarının, integrasiyasının inkişafında mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Bakı-Tbilisi-Qars layihəsinin əsas üstünlüklərindən biri ondan ibarətdir ki, Azərbaycan Gürcüstan ərazisi vasitəsilə Türkiyə ilə birbaşa dəmir yolu əlaqəsini əldə edir, bu isə iki ölkə arasında münasibətlərin daha da möhkəmlənməsinə xidmət göstərir. Daha bir məsələ Naxçıvan Muxtar Respublikasına qədər bu xəttin uzadılmasından ibarətdir. Gələcəkdə Qarsdan Naxçıvana ayrıca dəmir yolu xəttinin uzadılması planlaşdırılır ki, bu da muxtar respublikanın Ermənistanın blokadasından çıxarılmasına və onun nəqliyyat müstəqilliyinin təmin edilməsinə imkan verir. Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı ərazisi daxil olmaqla Bakının Qaradağ rayonunun Ələt qəsəbəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı ilə yaradılan Azad Ticarət Zonası da Azərbaycanın beynəlxalq nəqliyyat qovşağına

çevrilməsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edəcəkdir. Avropa-Asiya logistik zəncirində və beynəlxalq yük daşımalarında aparıcı rol oynayaraq, Azad Ticarət Zonası, eyni zamanda, yerli istehsalın həvəsləndirilməsində, “Made in Azerbaijan” brendinin dünyada populyarlaşmasında müstəsna əhəmiyyətə malik olacaqdır. Planlaşdırılır ki, Azad Ticarət Zonası regional miqyas bazarına xidmət edəcək və bura Cənubi Qafqazın, Mərkəzi Asiyanın, İranın, Rusiyanın və Türkiyənin bir hissəsi daxil olacaqdır. o cümlədən 130 milyon əhalini əhatə edəcəkdir. Şimali Avropa ilə Cənubi Asiyani birləşdirən Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi “Azərbaycan Respublikasında logistikanın və ticarətin inkişafı üzrə strateji yol xəritəsi”na uyğun

liyyat-logistik “haba” çevrilmişdir. Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi Hindistanı, Pakistanı, İranı, Azərbaycanı, Rusiyanı və Şimali Avropa ölkələrini birləşdirəcəkdir. Azərbaycan dünyada yeganə ölkədir ki, həm Rusiya, həm də İran ilə quru sərhədinə malikdir: belə bir coğrafi mövqe üçtərəfli regional əməkdaşlığın inkişafı üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan sahəsinin yaradılması prosesi artıq son mərhələyə daxil olmuşdur. Bu dəhlizin mühüm sahəsi - Azərbaycan-Rusiya sərhədindən Azərbaycan-İran sərhədinə qədər dəmir yolu istismara tam hazır vəziyyətə gətirilmişdir. Eyni zamanda, Azərbaycan İran ərazisində Astara-Rəşt-Qəzvin dəmir yolu xəttinin tikintisinin ma-

nı planlaşdırır. Artıq Rəşt-Qəzvin dəmir yolu istifadəyə verilmişdir. Strateji yol xəritələrində nəzərdə tutulmuşdur ki, Azərbaycan 2020-ci ilə qədər region üzrə tranzit ticarətin həcmi artıraraq, aşağıdakı göstəricilər üzrə öz payını əldə edəcəkdir:

- Orta Asiya və Qara dəniz marşrutu üzrə - 40 faiz;
- Orta Asiya və Avropa marşrutu üzrə - 25 faiz;
- Çin və Avropa marşrutu üzrə - 3 faiz;
- Rusiya və İran marşrutu üzrə - 40 faiz;
- İran və Qara dəniz marşrutu üzrə - 25 faiz.

(davamı gələn sayımızda)

F.M.Qarayev,
BDU-nun dosenti

Qaz Emalı Zavodu

AZƏRBAYCAN XALQINI 9 MAY QƏLƏBƏ GÜNÜ MÜNASİBƏTİ İLƏ TƏBRİK EDİR!

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu ilə sərnişin daşınmasına avqustda başlanacaq

Bakı-Tbilisi-Qars-Ankara-Bakı xəttində hərəkət edəcək qatar üzrə biletlərin qiyməti sinfinə görə təxminən 97-220 manat arasında dəyişir. İlk mərhələdə qatarlar həftədə bir dəfə səfər təşkil olunacaq. BTQ dəmir yolu xətti ilə “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin “Stadler” şirkətindən təmin etdiyi 10 ədəd vaqonla sərnişin daşınmasına başlanacaq. Sözügedən vaqonların sərnişin tutumu 257 nəfərdir və qatarda 9 sərnişin vaqonu, bir restoran mövcuddur. Qatarda qida təminatını isə “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC təşkil edəcək.

Azərbaycan Çində keçirilən Dünya Limanlar Konfransında təmsil olunur

Çinin Quancou şəhərində Beynəlxalq Limanlar Assosiasiyasının (IAPH) illik Dünya Limanlar Konfransı işə başlayıb. 50 ölkədən minədən çox nümayəndənin iştirak etdiyi tədbirdə Azərbaycanı “Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı” QSC-nin baş direktoru Taleh Ziya-

dovun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti təmsil edir. Konfransda yeni texnologiyaların tətbiqi ilə limanların davamlı inkişafı, Çinin “Bir kəmə, bir yol” strategiyası çərçivəsində limanların əməkdaşlığı məsələləri müzakirə olunur.

ETİBARSIZDIR

Hüseynova Şəfa Cavanşir qızının adına Bakı şəhəri, Nizami rayonu, C.Naxçıvanski küçəsində 86 nömrəli, 7 mərtəbəli binanın 7-ci mərtəbəsində yerləşən 97 nömrəli mənzilə verilmiş seriya MN 0035328 sayılı çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılısın.

Təsisçi:

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Baş redaktor:

Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMI-REDAKSİYA ŞURASI:

Ziyad Səmədzadə, Aytən Səmədzadə, Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Elşad Səmədzadə, Məhəş Əhmədov, Müşfiq Atakişiyev, Amil Məhərrəmov, Rüfət Quliyev, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasimov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseynov, Rəşad Balayev, Cahangir Qocayev, Abbas Əliyev

Dizayner:

Lamiyə NƏBİYEVƏ

Redaksiyanın ünvanı:

Əliyev küçəsi, 7

Redaksiya: +99412 566 09 60

Faks: +99412 514 14 27

Mühasibatlıq:

+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. “İQTİSADİYYAT” qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və şəhirlənmiş, “Azərmedia” MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 2500